

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Právní normotvorba obcí

Bc. Anna Mimochočková

© 2019 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Anna MIMOCHODKOVÁ

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Právní normotvorba obce

Název anglicky

Creating municipality enactments

Cíle práce

Cílem diplomové práce na základě provedené analýzy právní úpravy vyhodnotit normotvorbu obcí z pohledu veřejnosti a obcí.

Cílem aplikační části práce je ověření teoretických poznatků v praxi v obci Strání.

Metodika

- shromáždění podkladů pro zpracování zadané práce
- prostudování podkladů teoretické části práce s využitím metody deskripce, analýzy relevantních právních textů
- shromažďování podkladů pro zpracování aplikační části práce
- vyhodnocení získaných dat, sumarizace výsledků a jejich zpracování za využití metody komparace a kompilace
- diskuze, závěr

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Obce, normotvorba, právní předpisy obcí, obecně závazné vyhlášky

Doporučené zdroje informací

- FURKOVÁ, Petra, Lenka MATĚJKOVÁ a Šárka ROŠOVÁ. Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce. V Praze: C.H. Beck, 2013. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-470-4.
- HENYCH, Václav, POKORNÁ, Lenka, ŠIMŮNEK, Jan, VOPÁLKA, Vladimír, BENEŠOVÁ, Líbuše, VESELÝ, Jiří. Místní orgány a právo. Praha: Raabe, 1998, 200 s. ISBN 80-902189-3-8.
- KOPECKÝ, Martin. Právní postavení obcí a krajů-základy komunálního práva. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 377 s. ISBN 978-80-7357-561-8.
- KOUDELKA, Zdeněk. Obecně závazné vyhlášky obcí. Praha: Linde, 2000, ISBN
- PRŮCHA, Petr. Jak řídit kraj, město, obec: rukověť územní samosprávy. Brno: Masarykova universita, 2002. ISBN 80-210-2954-4.
- ŠIMEK, Lubomír. Obecně závazné vyhlášky: pravidla vydávání, vzory s komentářem. Praha: C. H. Beck, 2000, 95 s. ISBN 80-7179-299-3
- VEDRAL, Josef. Územní samospráva a obecně závazné vyhlášky. 1. vyd. Praha: Ediční středisko PF UK, 1999, 176 s. ISBN 80-85889-22-6.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra práva

Elektronicky schváleno dne 7. 11. 2018

JUDr. Jana Borská, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 12. 11. 2018

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 22. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Právní normotvorba obcí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 27. března 2019

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucí své diplomové práce JUDr. Janě Borské, Ph.D. za vedení a trpělivost při psaní této práce a obyvatelům a současným i bývalým starostům obce Strání za ochotu se podílet na výzkumném šetření.

Právní normotvorba obcí

Abstrakt

Tato diplomová práce se zabývá právní normotvorbou obcí, obecně závaznými vyhláškami a nařízeními obce. V teoretické části bylo cílem definovat teoretická východiska pomocí dostupné literatury. V praktické části práce bylo realizováno dotazníkové šetření k ověření informovanosti obyvatel obce Strání o vyhláškách obce a zjištění postupů současného i minulého vedení obce při vydávání nových obecně závazných vyhlášek či nařízení. Cílem této diplomové práce je charakteristika právní normotvorby obcí pomocí dostupné literatury. Byla stanovena hlavní výzkumná otázka „Jsou občané obce Strání dostatečně informováni o právních předpisech své obce?“ a dále vedlejší výzkumné otázky „Souvisí znalost pojmu právních předpisů se vzděláním?“, „Ovlivňuje znalost názvu právní normotvorby obcí jejich čtenost?“. Výzkumné otázky byly ověřovány pomocí dotazníkové šetření v obci Strání.

Výzkumem bylo zjištěno, že občané pocítují, že jejich informovanost o právních předpisech v obci je postačující, což potvrdilo více než 50 % respondentů, kteří měli znalosti o názvu právních předpisů obce a také více než 50 % dotázaných vyslovilo spokojenost s tím, jak obec své občany informuje o nových právních předpisech. To však stále znamená, že mnoho občanů spokojeno a informováno není. Při rozhovorech se současným i bývalými starosty obce byla zjištěna dobrá znalost v rámci právní normotvorby a také zájem o problematiku obce. Byla prokázána vazba, že občané s vyšším vzděláním mají častěji povědomí o právních předpisech. Je možno tedy konstatovat, že čím vyšší vzdělání, tím lepší znalost právních předpisů obce. Výzkumem však nebylo potvrzeno, že by znalost názvu právních předpisů měla vliv na to, zda jej respondent četl. Respondenti, kteří nevěděli, jak se právní předpisy nazývají měli přibližně stejný poměr u čtení nějaké obecně závazné vyhlášky či nařízení, stejně jako ti, co tento pojem znali.

S právními předpisy obcí se setkat téměř každý obyvatel, jsou to právní předpisy, které se obyvatel dotýkají nejčastěji a nejvíce, například místní poplatky určené vyhláškou jsou pro obec nezbytností.

Klíčová slova: obec, právní předpis obce, normotvorba, obecně závazná vyhláška, nařízení obce, obec Strání

Creating of municipality enactments

Abstract

This thesis deals with municipality rulemaking, general binding decrees and regulations of a municipality. In the theoretic part it is a goal to define theoretical bases using available literature. In the practical part was externalized a questionnaire survey to verify foreknowledge of the decrees of the municipality Strání among it's citiziens and what were the processes of current and former municipal council when issuing new general binding decrees or regulations. The goal of this thesis is to describe the legal rulemaking proces using available literature. The main question was „Are the citiziens of the municipality Strání adequately informed of legal regulations of their municipality?“ and then the complementary questions were „Is their knowledge of legal regulations related to education?“, „Does the knowledge of the name of the legal regulation affect their number?“. The research questions were verified using questiaonnaire survey in the municipality Strání.

The survey has shown that citiziens feel, that their awareness of the regulations in their municipality is sufficient, which has proven in more than 50 % of citiziens who have shown basic knowledge of the names of legal regulations of the municipality and also more than 50 % of questioned have expressed satisfaction over the municipality informing them of new regulations. However, that still means many citiziens are not satisfied. In conversation with both current and former mayors has been ascertained good knowledge of rulemaking and interest in the munićipality's issues. A link was proven between citiziens with higher education and frequent awareness of legal regulations. It is therefore possible to state theát the higher the educaton, the better knowledge of the municipalities legal regulations. However, the survey hasn't proven that knowleg'dgle of the regulation's names would have influence on the respondent reading it. The respondents who did not know the names of the regulations had about the same ratio of reading a general binding decree or regulation as the ones knowing the name.

Almost every citizen comes by a municipality regulation, they are the regulations that touch us the most and most often, for example local charges set by a decree or for municipalities necessary.

Keywords: municipality, obligatory publication, municipality enactments, regulations , creating enactment, Strání village

Obsah

Úvod	13
1.1 Cíl práce.....	15
1.2 Metodika.....	16
2 Teoretická východiska	18
2.1 Způsoby výkonu veřejné moci.....	19
2.2 Vymezení pojmu obec.....	19
2.2.1 Orgány obce.....	20
2.3 Působnost obce.....	25
2.3.1 Samostatná působnost	25
2.3.2 Přenesená působnost	28
2.4 Obecně závazné vyhlášky.....	28
2.4.1 Historie	29
2.4.2 Právní normotvorba v jiných státech EU	30
2.4.3 Druhy obecně závazných vyhlášek	32
2.4.4 Působnost obecně závazných vyhlášek	32
2.4.5 Proces vydávání obecně závazných vyhlášek.....	33
2.4.6 Náležitosti vyhlášek	35
2.4.7 Dozor nad zákonitostí obecně závazných vyhlášek.....	36
2.4.8 Častá pochybení při tvorbě obecně závazných vyhlášek	37
2.4.9 Sankce u obecně závazných vyhlášek.....	37
2.4.10 Rušení obecně závazných vyhlášek	38
2.4.11 Obecně závazné vyhlášky zrušené Ústavním soudem	39
2.4.12 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Litvínov a Varnsdorf	39
2.4.13 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Cheb.....	40
2.4.14 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Přerov.....	40
2.4.15 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Brna	41
2.4.16 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Most.....	41
2.4.17 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Postoloprty	41
2.4.18 Druhy obecně závazných vyhlášek	42
2.5 Nařízení obcí.....	44
3 Praktická část	46
3.1 Představení obce	46
3.2 Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce Strání	47
3.2.1 Obecně závazná vyhláška č. 1/2018.....	47
3.2.2 Obecně závazná vyhláška č. 1/2017.....	47
3.2.3 Obecně závazná vyhláška č. 3/2016.....	48

3.2.4	Obecně závazná vyhláška č. 2/2016.....	48
3.2.5	Obecně závazná vyhláška č. 1/2016.....	49
3.2.6	Obecně závazná vyhláška č. 1/2015.....	49
3.2.7	Nářízení obce Strání č. 1/2012.....	50
3.2.8	Obecně závazná vyhláška č. 2/2010.....	50
3.3	Dotazníkové šetření.....	51
3.3.1	Výsledky dotazníkové šetření.....	52
3.3.2	Výsledky výzkumu.....	64
3.3.3	Srovnání.....	65
3.4	Rozhovory.....	69
3.4.1	Rozhovor s Antonínem Popelkou	69
3.4.2	Rozhovor s Mgr. Ondřejem Benešíkem	70
3.4.3	Rozhovor s Pavel Mimochoďkem.....	71
4	Vyhodnocení a diskuze	72
4.1	Vyhodnocení rozhovorů	73
4.1.1	Rozhovory se starosty	73
4.1.2	Rozhovory s poslanci	74
4.2	Soubor doporučení pro vedení obce.....	74
5	Závěr	76
	Seznam použitých zdrojů	79
6	Přílohy	82
6.1	Dotazník pro občany obce Strání	82
6.2	Rozhovor – Ondřej Benešík.....	84
6.3	Rozhovor – Pavel Mimochoďek.....	85
6.4	Rozhovor Antonín Popelka.....	86
6.5	Otázka pro Mariana Jurečku	87
6.6	Otázka pro Marka Výborného	88

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Jste muž/žena	52
Obrázek 2 - Do jaké věkové skupiny patříte?	53
Obrázek 3 - Nejvyšší dosažené vzdělání	54
Obrázek 4 - Pracovní status	55
Obrázek 5 - Víte, jak se jmenují právní předpisy obce?	56
Obrázek 6 - Víte, kde tyto právní předpisy najdete?	57
Obrázek 7 - Víte, kdy byl vydán poslední právní předpis obce?	58
Obrázek 8 - Četli jste nějaký právní předpis obce?	59
Obrázek 9 - Jaké oblasti jsou těmito právními předpisy ošetřeny?	61
Obrázek 10 - Myslíte si, že jsou občané o nových právních předpisech dostatečně informováni?	62
Obrázek 11 - Jak by mohla obec občany lépe informovat?	63
Obrázek 12- Kde získáváte informace o dění v obci?	64
Obrázek 13 - Vliv vzdělání na znalost právních předpisů obce	66
Obrázek 14 - Vliv věku na znalost právních předpisů obce	67
Obrázek 15 - Vliv vzdělání na čtení právních předpisů	68
Obrázek 16 - Vliv znalosti názvu právních předpisů na čtenost předpisů	69

Seznam použitých zkratek

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
č.	číslo
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
např.	například
OZV	Obecně závazná vyhláška
popř.	popřípadě
příp.	případně
PS	Poslanecká sněmovna
Sb.	Sbírky
str.	strana
vyd.	vydání

Úvod

Diplomová práce se zabývá normotvorbou obcí, která patří mezi mocenské nástroje, které obec může uplatit při řešení místních záležitostí, musí být však vhodně zvoleny s ohledem na řešení daného společenského problému. Jedná se o zásah veřejné moci do sféry svobody a práv jednotlivce, proto by měla být užívána přiměřeně a rozumně. Obec nesmí vydávat vyhlášky, které by mohly rozporovat zákonu či jiným vyšším právním aktům.

Téma právní normotvorby si autorka vybrala především díky osobnímu zájmu o oblast práva, konkrétně správního práva, a především vyhlášky a nařízení přímo ovlivňují život v obcích, ve kterých žijeme, proto autorka považuje za důležité se v tom umět zorientovat. Dalším z důvodů výběru tématu byla snaha do své diplomové práce zakomponovat obec, kde vyrostla a tím jí přinést doporučení, která by mohla jejím občanům pomoci a usnadnit život v obci.

Právní normotvorba obcí dává obcím možnost vyhláškami či nařízeními upravovat místní záležitosti, které jiný právní předpis neupravuje. Působnost obce má vliv na to, jakou formu obec při vydávání právního předpisu zvolí. Obecně závazné vyhlášky spadají do samostatné působnosti obci, v přenesené působnosti obec vydává nařízení. Oba tyto předpisy obec musí vydávat ve shodě se zákonem. Mohou tvořit významnou část rozpočtů obcí a značně zasahovat do života v obci.

Teoretická část práce bude shrnovat dostupnou literaturu k dané problematice, definici pojmu obec a jejích orgánů, rozdělení podle samostatné či přenesené působnosti, krátké historické shrnutí vyhlášení vyhlášek, porovnání s některými zeměmi v Evropské unii, rozdělení obecně závazných vyhlášek dle jejich druhu a jejich působnosti, proces přijímání vyhlášek, dozor nad zákonitostmi vyhlášek, sankce za jejich nedodržení a jejich případné rušení. Praktická část bude zaměřena na informovanost občanů obce Strání s platnými vyhláškami. Bude proveden kvantitativní výzkum pomocí dotazníku, jež bude posílán elektronicky i rozdáván osobně a cílem bude zjistit podvědomí obyvatel o platných obecně závazných vyhláškách a nařízeních, ale také sestavit seznam doporučení pro vedení obce, jak by občany mohla lépe informovat. Dále bude praktická část obsahovat rozhovory se současným starostou a s bývalými starosty obce, kde se bude autorka snažit zjistit jejich

informovat o dané problematice a informovat se o zákulisí vydávání vyhlášek. Dotazování budou také zákonodárci – poslanci Parlamentu České republiky – pro komplexní pohled na danou problematiku.

Téma normotvorby obcí je pro obce velmi důležité, vedení obce díky vyhláškám a nařízením tak samo může korigovat život v dané obci, může určovat poplatky o psech, vývozu komunálního odpadu atd., může rozhodovat o pořádání kulturních akcí v obci, daních z nemovitých věcí, upravovat záležitosti veřejného pořádku, regulovat hazardní hry na svém území či upravit obvody spádových mateřských a základních škol.

Jednotný názor na právní normotvorbu obcí ani ve vysoké politice. Zatímco poslanec a bývalý ministr zemědělství Marian Jurečka si myslí, že by „*obce mohly být více autonomní a práva by se jim mohla přidat, aby jejich právní předpisy nemohlo Ministerstvo vnitra shazovat, především pak bych podpořil samostatnou působnost obcí v rámci bydlení, aby se obce sami mohli rozhodovat, kolik procent bytů stanoví jako sociální bydlení a jaká bude cena nájmu v rámci Dostupného bydlení*“. Tento názor nesdílí jeho kolega poslanec Marek Výborný, který tvrdí, že „*obce mají v rámci normotvorby dostatečné pravomoci, nevidím důvod to měnit, problémem je podle mě však informovanost zastupitelů o svých možnostech a pravidlech, jak vyhlášky správně vydávat, tam vidím rezervy*.“ Autorka oba názory považuje za správné, je pravdou, že vedení obce nejlépe ví, co je v dané obci potřeba, zná její specifika. Pravdou také je, že vedení obce nemusí být zcela správně informováno, jak se správně obecně závazné vyhlášky a nařízení vydávají a mohou se snažit zasahovat do problematik, které jsou ošetřeny zákonem nebo nejsou v jejich pravomocích.

Tvorba právních předpisů na úrovni obcí byla vždy důležitá. Už v dobách minulých, než byly právní předpisy vydávány písemně, obec byla řízena pomocí ústních nařízeních. Pro České země byl zlomový rok 1918, pro novodobou tvorbu pak rok 1990, kdy vznikla nová ústava a vznik naší republiky o tři roky později, který přinesl Ústavu České republiky a zákon o obcích. Současná normotvorba se řídí zákonem 128/2000 Sb. z roku 2000.

1.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je na základě obsahové analýzy právních textů provést souhrnné vyhodnocení problematiky právní normotvorby obcí a vytvořit soubor doporučení ke zlepšení informovanosti obyvatel obce Strání.

V teoretické části je cílem shrnout pomocí analýzy dokumentů teoretické poznatky týkající se dané problematiky a uceleně sesumírovat vývoj i praktické zavádění těchto právních předpisů a poskytnout tak ucelený pohled na tuto problematiku a pomocí provedené analýzy právní úpravy vyhodnotit normotvorbu obcí z pohledu veřejnosti, z pohledu zastupitelů obce a z pohledu zákonodárců.

V praktické části je cílem vyhodnotit informovanost občanů obce a zastupitelů obce o obecně závazných vyhláškách obce. Hlavním cílem dotazníkové šetření bude zjistit odpovědi na výzkumnou hypotézu „Jsou občané obce dostatečně informováni o právních předpisech ve své obci?“. Dílčím cílem bude zjistit, zda sociodemografické ukazatele mají vliv na znalost právních předpisů., např. zda má vzdělanost vliv na znalost názvů právních předpisů v obci nebo zda je znalost ovlivněna věkem.

Po vyhodnocení dotazníků vyplněných občany obce Strání a vyhodnocení rozhovorů se současnými i minulými starosty obce autorka navrhne seznam doporučení ke zlepšení informovanosti občanů o vyhláškách obce.

1.2 Metodika

Jako metodika pro tuto diplomovou práci bude použito více metod, aby došlo k dosažení cíle. V celé práci bude používáno citování pod čarou.

V teoretické části budou nejdříve shromážděny všechny dostupné teoretické podklady k danému tématu k co nejlepšímu pochopení dané problematiky a jejímu podrobnému nastudování, které budou roztrženy do kapitol metodou percepce pomocí analyzování právních textů. Vedle zpracování dostupné literatury budou v práci použity i právní předpisy – Ústava České republiky, zákony týkající se obcí, konkrétní vyhlášky, ale i metodický materiál Ministerstva vnitra k vydávání obecně závazných vyhlášek. Nejprve budou shrnuty základní pojmy, stručně vysvětlena historie a vývoj obecně závazných vyhlášek a nařízení, dále pak metodologie přípravy, vzniku, působení i rušení obecně závazných vyhlášek.

V praktické části se autorka zaměří na konkrétní obecně závazné vyhlášky (dále jen OZV) obce Strání. Jejich problematika, vyhlásování a praktické náležitosti budou konzultovány se současným starostou obce Antonínem Popelkou a bývalými starosty obce Mgr. Ondřejem Benešíkem a Pavlem MIMOCHODKEM. V této části bude zjišťována informovanost dotazovaných o problematice obecně závazných vyhlášek, dostatečné informovanosti občanů a případných nápadů na zlepšení.

V praktické části budou poznatky z teoretické části ověřovány v praxi. Součástí praktické části bude proveden kvantitativní výzkum pomocí dotazníku, kde bude hlavní výzkumnou otázkou „Jsou občané obce Strání dostatečně informováni o právních předpisech ve své obci?“. Pro komparaci budou použity i vedlejší výzkumné otázky – „Souvisí vzdělání se znalostí pojmu právních předpisů obce?“, „Má znalost pojmu právních předpisů obce vliv na jejich četnost?“ nebo „Má věk vliv na znalost pojmu právních předpisů obce?“. Dle odpovědí případně doporučit návrhy na zlepšení informovanosti občanů obce. Cílem bude shromáždit dostatečné množství dat pro zpracování analýzy, vyhodnocení získaných dat, sumarizace jejích výsledků a jejich zpracování za využití metod komparace a kompilace. Dotazník bude anonymní a bude určen pouze pro obyvatele obce Strání, bude se skládat

z otázek identifikačních a znalostních, kde bude zjištěna informovanost a znalost občanů o dané problematice a část názorová, kde se respondenti budou moci vyjádřit k informovanosti o vyhláškách obce a vyjádřit svůj názor. Šetření bude provedeno pomocí dotazníku, který se bude šířit jak pomocí dotazníkových portálů a pomocí osobních profilů na sociálních sítích a oficiálního profilu obce Strání, tak i osobně, rozdáváním vybraným respondentům v obci. Dotazník bude tvořen 12 otázkami – 4 otázky socioekonomické (pohlaví, věková skupina, nejvyšší dosažené vzdělání a pracovní status) a 8 otázek, které se bude týkat znalosti OZV a nařízení obce Strání. Otevřené otázky budou rozděleny do několika kategorií pomocí kódování. Cílem dotazníkového šetření je zjistit, zda občané znají pojmy právních předpisů obce, jestli ví, které oblasti jsou právními předpisy ošetřeny, zda četli nějaký právní předpis obce a zjistit jejich názor na informovanost ze strany obecního úřadu. Poté bude dotazník vyhodnocen, budou zjišťovány souvislosti mezi jednotlivými skupinami (ať už rozdělenými věkově či dle vzdělání) a jejich odpověďmi, mírou jejich informovanosti či dle jejich názorů na danou problematiku. Díky tomuto dotazování pak autorka sestaví seznam doporučení pro vedení obce, aby mohlo své občany lépe a efektivněji informovat o vyhláškách v obci.

Dále v rámci výzkumu bude uskutečněn kvalitativní výzkum 3 rozhovory se současným či minulými starosty obce, kde bude zjišťována jejich informovanost o vyhláškách a nařízeních se zjišťováním zákulisí celého normotvorného procesu. Rozhovory budou standardizované, aby bylo možno srovnat podobnost či rozdílnost odpovědí. Zakomponovány budou i krátké rozhovory se zákonodárci pro komplexní pohled na tuto problematiku.

V závěru diplomové práce bude použita metoda komparace a zhodnocení získaných dat, jak z rozhovorů, tak z vyhodnocení dotazníkového šetření, které budou prezentovány do konkrétních rad a doporučení pro vedení obce, aby mohla své občany lépe o obecně závazných vyhláškách a nařízeních informovat.

2 Teoretická východiska

Právním předpisem rozumíme písemný externí normativní právní akt, který obsahuje právní normy či její části. Vydávány mohou být státem či samosprávnými korporacemi. Jsou charakterizovány obecností, vzájemnou hierarchií, platností, účinností a zrušitelností.¹ Právní předpisy samosprávy nesmí odporovat zákonu, nemohou provést další subdelegaci, jedná se o mocenský nástroj, který je určen k plnění úkolů obce nebo vyššího samosprávného celku při řešení místních či krajských záležitostí. Rozlišujeme je na OZV a nařízení.²

OZV je součástí právního řádu České republiky.³ Jejím obsahem jsou právní normy, to jest závazná pravidla chování vynutitelná veřejnou mocí. Skládají se z hypotézy (popisuje určitý stav), dispozice (ukládá, jak se v této situaci chovat, může zde být uloženo něco konat, trpět nebo se něčeho držet) a sankce (postihující jednání učiněné v rozporu s dispozicí).

Právní normy můžeme rozdělit na doporučující, ty se používají, pokud pro daný případ nejsou použity přednostně jiné normy, příkazující, které je nutné uposlechnout, pokud se adresát nechce vystavit nebezpečí sankce, ta je typická pro OZV.⁴ Právní síla u právních norem závisí na druhu právního předpisu, ve kterém jsou obsaženy. Jedná se o hierarchii právních předpisů, a to v pořadí – Ústava ČR a ústavní zákony, mezinárodní smlouvy, zákony, nařízení vlády, vyhlášky ústředních orgánů státní správy a nařízení okresních úřadů. Musíme tedy odlišovat právní předpisy, které byly vydány v samostatné či přenesené právní působnosti. V přenesené právní působnosti jsou právní předpisy nejslabší a jsou umísťovány až po nařízeních okresních úřadů. Avšak síla právních předpisů vyhlášených v samostatné působnosti je mnohem vyšší.⁵

¹ KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. 2008, str. 20.

² Tamtéž str. 21.

³ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 24.

⁴ Tamtéž str. 27.

⁵ Tamtéž str. 30.

2.1 Způsoby výkonu veřejné moci

Centralizovaná státní správa má jako jediný normativní právní zdroj centrální státní zákonodárnou moc. Tato správa je prováděna buď koncentrovanými úřady nebo prostřednictvím dekoncentrovaných úřadů, které jsou podřízeny ústřednímu orgánu – ty jsou plně závislé na centru.⁶

Při decentralizované státní správě je tvorba právních norem v rukou centrální zákonné moci, její výkon mají na starosti i decentralizované orgány. Stát se této moci nezbavuje, dává ji do rukou veřejnoprávním korporacím a zachovává si dohled.⁷

2.2 Vymezení pojmu obec

Pojem obec je definována zákonem č. 128/2000 Sb., ze dne 12. dubna 2000 jako *“základní územní samosprávně společenství občanů; tvoří územní celek, který je vyhrazen hranicí území obce.”* Dle Ústavy se Česká republika člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky. Obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku. Každá část území ČR (s výjimkou vojenských újezdů) je součástí nějaké (pouze jedné) obce. Obec tak tvoří územní celek, který patří do některého (pouze jednoho) okresu, s výjimkou hlavního města Prahy, které nepatří do žádného okresu a tvoří tak samostatnou územní jednotku.

“Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících.” Pojem veřejnoprávní korporace znamená, že se jedná o právnickou osobu, a tak v právních vztazích může vystupovat a také, že jde o organizovaný útvar, který je subjektem veřejné správy, který má možnost v rámci decentralizované správy vykonávat část úkolů veřejné správy. V rámci této správy může obec vydávat OZV.

⁶ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 2007, str. 17.

⁷ Tamtéž str.18.

Obce nebyly zřízeny tak jako jiné právnické osoby k tvorbě zisku, ale mají představovat společenství osob, které žijí na jednom území, a obec má dbát o rozvoj tohoto území v mezích svých možností a dbát o potřeby svých občanů.⁸

Lze definovat několik druhů obcí

- obec “základní” - možno označit také jako “vesnickou”, je to obec, která není městysem ani městem,
- městys,
- město,
- statutární město,
- hlavní město Praha.

Městem se může stát obec, která má alespoň 3 000 obyvatel (není nutné, aby obyvatelé měli české státní občanství, stačí pouze trvalý pobyt), obec se stává městysem, pokud tak stanoví předseda Poslanecké sněmovny.⁹

2.2.1 Orgány obce

“Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce; dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Město je samostatně spravováno zastupitelstvem města; dalšími orgány města jsou rada města, starosta, městský úřad a zvláštní orgány města. Městys je samostatně spravován zastupitelstvem městyse; dalšími orgány městyse jsou rada městyse, starosta, úřad městyse a zvláštní orgány městyse.” Samostatnou i přenesenou působnost realizují orgány obce, patří k nim rada obce, zastupitelstvo obce, starosta a obecní úřad, případně i zvláštní orgány, které mohou být zřízeny pomocí zvláštních předpisů, např. tajemník či správce obce.¹⁰

Zastupitelstvo obce

Má svěřeny nejdůležitější pravomoci v oblasti samostatného působení. Zastupitelstvo má povinnost se scházet alespoň jednou za tři měsíce a jeho schůze jsou veřejné. K usnášeníschopnosti je nutná přítomnost nadpoloviční většiny. Taktéž i k platnosti

⁸ KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. 3. vydání. 2017, str. 5.

⁹ Tamtéž str. 9.

¹⁰ Tamtéž str. 11.

usnesení.¹¹ Je složeno z členů volených v přímých volbách občany dané obce. Počet zastupitelů není pevně stanoven, zákon stanovuje pouze minimální a maximální počet zastupitelů. O přesném počtu budoucích zastupitelů rozhoduje před volbami současné zastupitelstvo nejpozději 85 dní před volbami. Zastupitelstvu je, kromě vydávání obecně závazných vyhlášek obce, vyhrazeno také právo na vyhlášení místního referenda, schvalování rozpočtu obce, program rozvoje, zřizování a rušení příspěvkových organizací, volit ze svých řad starostu, místostarosty a další členy rady obce, také je z funkce odvolávat, dále také rozhodovat o právních jednání, například o nabytí a převodu hmotných nemovitých věcí, postoupení pohledávek apod.¹² Za předpokladu, že se zastupitelstvo nesejde v usnášení schopném počtu déle než 6 měsíců či nepostupovalo správně v povinnosti vyhlásit referendum, je možné zastupitelstvo obce rozpustit, v tom případě je určen správce obce do doby, než se zvolí nové zastupitelstvo. Správce obce může být jmenován také v případě, že se v obci nenašlo dost kandidátů na členy zastupitelstva, či dojde ke sloučení obcí.¹³

Funkce člena v zastupitelstvu je veřejná funkce – podle výkonu funkce se členové dělí na uvolněné a neuvolněné zastupitele. Uvolněná funkce znamená, že zastupitel zůstane v pracovním vztahu (pokud v takovém byl), výkon jeho funkce v zastupitelstvu není důvod k ukončení pracovního poměru, za tuto funkci mu náleží odměna dle právního předpisu určeném v obecním zřízení.¹⁴ Neuvolněnými členy zastupitelstva jsou členové, kterým zaměstnavatel pro výkon funkce poskytne volno s náhradou mzdy či platu. Rozsah doby, která je potřebná k výkonu funkce je určen obcí. Náhrada mzdy může být v maximálním rozsahu 20 pracovních dnů v měsíci. V případě osob podnikajících či samostatně výdělečně činných se poskytuje náhrada v souvislosti s výší jejich ušlého výdělku. Neuvolněnému členovi zastupitelstva, který vykonává funkci starosty, náleží odměna ve výši 0,3 - 0,6násobku odměny, kterou by dostal jako uvolněný starosta.¹⁵

¹¹ KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. 3. vydání. 2017, str. 11.

¹² KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. 2017, str. 227.

¹³ Tamtéž str. 229.

¹⁴ Tamtéž str. 229.

¹⁵ Tamtéž str. 230.

Zastupitelstvo může v schvalovat OZV v mezích zákonů stanovujících jejich samostatnou působnost.¹⁶

Výbory zastupitelstva obce

Výbory jsou iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva, předkládají svá stanoviska a návrhy pro zastupitelstvo a plní úkoly, které jim zastupitelstvo svěřilo. Předseda výboru musí být zastupitel (kromě výboru osadního), ostatní členové zastupiteli být nemusí.

- a) **finanční výbor** – je povinnost jej zřídit, provádí kontrolu nad hospodařením s majetkem a financemi obce. Členem nemůže být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby zajišťující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadě.¹⁷ Ve vztahu k OZV může určovat výši poplatků, v některých obcích to může být značný příjem do obecních rozpočtů.
- b) **kontrolní výbor** – jeho zřízení je také povinné, na základě své kontroly může navrhnout opatření k nápravě, opatření obsahuje i termín splnění, který je pak výborem kontrolován, kontroluje dodržování právních předpisů ostatních výborů a obecního úřadu, členové nesmí být starosta, místostarosta, tajemník ani osoby zajišťující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadě stejně jako u finančního výboru.¹⁸ Ke vztahu k OZV může být jejich funkce konzultační, kontrolní nebo i iniciativní.
- c) **výbor pro národnostní menšiny** – nutno zřídit v případě, že se více než 10 % obyvatel obce hlásí k jiné národnosti, než je česká, členy může být kdokoliv, ale přes 50 % musí tvořit příslušníci národnostních menšin.¹⁹
- d) **osadní a místní výbor** – výbor je oprávněn zastupitelstvu návrhy pro rozvoj obce a její rozpočet, vyjadřovat se k návrhům, které se vztahují k části obce a vyjadřovat se k připomínkám obyvatel. Má alespoň tři členy, kteří musí mít trvalé bydliště v dané části obce.²⁰

¹⁶ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. 2017, str. 231.

¹⁷ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, str. 131.

¹⁸ Tamtéž str. 129.

¹⁹ Tamtéž str. 132-133.

²⁰ Tamtéž str. 133.

Rada obce

Rada obce se skládá ze starosty, místostarosty a dalších radních, kteří byli zvoleni z řad zastupitelstva obce, jejich počet je vždy lichý. Jedná se o výkonný orgán v oblasti samostatné působnosti, nepřísluší jí proto rozhodovat v oblasti přenesené působnosti, na rozdíl od zasedání zastupitelstva jsou její jednání neveřejná.²¹ Rada obce rozhoduje o vydávání nařízení obce. Rada obce se nevolí v obcích, kde je méně než 15 členů zastupitelstva, v takovém případě její pravomoci jsou přeneseny na starostu obce. Rada vykonává svou funkci i po konci svého volebního období, dokud není zvolena rada nová, stejně tak při jejím odvolání je rada ve funkci, dokud není nahrazena novou radou. Usnášeníschopná je rada v přítomnosti nadpoloviční většiny svých členů a k platnému rozhodnutí je nutná nadpoloviční většina hlasů všech členů. Z jednání rady se pořizuje zápis, který je dostupný k nahlédnutí členům zastupitelstva obce.²² Mezi úkoly rady obce patří příprava návrhů pro jednání zastupitelstva obce, zabezpečení plnění přijatých ustanovení, dále rada řeší vnitřní otázky organizace obce (rozdělení pravomocí na obecním úřadě a počet pracovních míst, zřizování a rušení výborů a komisí), rozhoduje ve věcech obce jako jediného společníka obchodní společnosti (pokud to nemá na starosti zastupitelstvo) a vydává nařízení obce jakožto právní předpis v přenesené právní působnosti,²³ rozhoduje o uzavírání nájemních smluv a smluv o výpůjčce, může ukládat pokuty ve věcech samostatné působnosti obce, stanovovat pravidla pro přijímání petic a stížností apod.²⁴

Rada obce může přijímat nařízení, pokud je v obci zřízena. Pokud v obci rada není a vykonává její působnost starosta obce, tak i nařízení přijímá zastupitelstvo obce. V nutných případech může i rada přijmout OZV, ale tu musí dodatečně schválit zastupitelstvo, jinak OZV pozbyde svou platnost.²⁵

²¹ KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. 3. vyd. 2017, str. 12.

²² KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. 2017, str. 230.

²³ Tamtéž str. 233.

²⁴ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, str. 106-107.

²⁵ Veřejný pořádek a bezpečnost. Moderní obec [online].

Starosta obce

Starosta obce je orgán obce, který ji zastupuje na venek a plní úkoly podle stanovení obecního zřízení. Starosta je za svou činnost odpovědný zastupitelstvu obce, která ho taky ze svých řad volí, starosta svolává a taky řídí jednání zastupitelstva a také jednání rady. Pokud obec nemá tajemníka, je i v postavení nadřízené všem zaměstnancům obce.²⁶ Mezi oprávnění starosty obce patří jmenování a odvolávání ředitele krajského úřadu a tajemníka obecního úřadu, řídí obecní policii (pokud je v obci zřízena) apod.²⁷ Zastupitelstvo také může zvolit jednoho či více místostarostů, kteří zastupují starostu v době jeho nepřítomnosti či nevykonávání funkce. Mohou být též pověřeni zabezpečováním určitých záležitostí v samostatné působnosti (např. místostarosta pro kulturu).²⁸

Obecní úřad

Obecní úřad je orgán obce, který má za úkol zabezpečovat plnění úředních úkolů, člení se na odbory a oddělení, v čele má starostu - jedná se tudíž o monokratické zřízení.²⁹ V oblasti přenesené působnosti má na starosti v zásadě veškerý výkon státní správy, s výjimkou věcí, které jsou svěřeny jiným orgánům.³⁰ V obcích s pověřeným obecním úřadem či s rozšířenou působností je zřízena také funkce tajemníka obce - je jmenován i odvoláván starostou, není členem zastupitelstva, ale zaměstnancem obecního úřadu, zastupitelstva i rady obce se účastní, má poradní hlas. Za plnění svých povinností je odpovědný starostovi, pokud není tato funkce stanovena, zastává ji starosta obce. Mezi úkoly tajemníka patří plnit úkoly, které mu zadá starosta, rada či zastupitelstvo obce, plnit funkci statutárního orgánu zaměstnavatele, zajišťovat výkon přenesené působnosti, vydávat spisový, skartační a pracovní řád obecního úřadu. Hlavní město Praha tvoří výjimku – nemá tajemníka, ale ředitele Magistrátu hlavního města Prahy, který plní obdobnou funkci.³¹

²⁶ KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. 3. vyd. 2017, str. 12.

²⁷ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. 2017, str. 234.

²⁸ Tamtéž str. 237.

²⁹ Tamtéž str. 238.

³⁰ Tamtéž str. 239.

³¹ Tamtéž str. 241.

2.3 Působnost obce

Působnost obce lze charakterizovat jako soubor práv a povinností obce, která jsou samosprávnému celku stanoveny. Působnost dělíme na místní (dle určitého území) a věcnou (dle okruhu společenských vztahů). Územní působnost je určena hranicí obcí, v případě rozšíření území může obec působit i mimo vlastní území, například u obcí s rozšířenou působností.³² Do věcné působnosti řadíme například zabezpečování veřejného pořádku, stanovení místních poplatků pomocí OZV, zřizování škol, vytváření svazků obcí s jinými obcemi.³³ Na územní samosprávu však nelze pohlížet jen jako na veřejnoprávní právo vůči státu, ale také na její povinnost vůči svým občanům.³⁴

OZV obce mohou vydávat v samostatné působnosti, kdežto nařízení obcí je vydáváno v přenesené působnosti.³⁵

2.3.1 Samostatná působnost

Dle zákona *“obec spravuje své záležitosti samostatně (dále jen "samostatná působnost"). Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen jen zákonem.”*³⁶ Do samostatné působnosti patří zájmy obce a jejich občanů (pokud nejsou svěřeny státu či krajům), samostatná působnost v obvodu obce, vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a zdravých životních podmínek, dopravy, výchovy, vzdělání, potřeby informací a ochrany veřejného pořádku. Při jejím výkonu se obec řídí pouze právním řádem, není tak zavázána interními akty, ty mají pro obce jen doporučující charakter.

³² KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. 2017, str. 165.

³³ Tamtéž str. 230.

³⁴ VEDRAL, Josef. *Územní samospráva a obecně závazné vyhlášky*. 1999, str. 21.

³⁵ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. 2017, str. 170.

³⁶ zákon č.128/2000 § 7.

Do samostatné působnosti obcí patří *“hospodaření obce, nabývání, zcizení a zatěžování majetku obce, poskytování a přijímání půjček”*³⁷ Obec musí vést evidenci svého majetku a hospodařit s ním dle zásad dobrého hospodáře, pokud slouží všem občanům, nazýváme jej veřejným statkem, pokud slouží jednotlivcům, tak obecní statek. Zcizení, pronajmutí či výpůjčka majetku obcí musí být zveřejněna minimálně 15 dní předem na obecní vývěsce, jinak je neplatná.³⁸ Obec má právo vydávat komunální dluhopisy – mezi výhody patří menší úroková sazba než u běžného úvěru, je nutný souhlas Ministerstva financí, aby se zabránilo velkému zadlužení obcí. Mezi další práva v rámci samostatné působnosti patří rozpočet obce – finanční plán na kalendářní rok, obsahuje příjmy (z hospodářské činnosti, z místních poplatků, dotace a peněžní dary)³⁹ a výdaje, které dělíme na běžné (neinvestiční nákupy a převody vlastním organizacím) a kapitálové (investice, cenné papíry). Rozpočet se sestavuje na zásadách reálnosti, pravdivosti, účelovosti, úplnosti, jednotnosti a vyrovnanosti. Přebytky je možno využít v dalších letech, schodek lze však schválit pouze v případě, že jej můžeme uhradit přebytky z minulých let nebo návratnými zdroji.⁴⁰

Na konci kalendářního roku obec sestavuje závěrečný účet, kde jsou zpracovány všechny údaje o příjmech a výdajích tak, aby bylo možno zhodnotit hospodaření dané obce za uplynulý rok. Závěrečný účet musí projednat zastupitelstvo, které jej buď přijme bez výhrad, nebo s výhradami (společně s opatřením, která jsou potřebná k zajištění chyb).⁴¹

Na začátku 90. let se mnoho obcí dostalo do platební neschopnosti kvůli chybám v hospodaření, proto zákonodárci ustanovili pravidla pro kontrolu hospodaření obcí. To může provést buď auditorská firma, nebo krajský úřad.⁴²

Obec také spravuje trvalé a dočasné peněžní fondy obce a může na svém území zřizovat příspěvkové organizace, jejichž cílem není tvoření zisku.⁴³

³⁷ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 2007, str. 124.

³⁸ Tamtéž str. 125.

³⁹ Tamtéž str. 129.

⁴⁰ Tamtéž str. 130.

⁴¹ Tamtéž str. 132.

⁴² Tamtéž str. 133.

⁴³ Tamtéž str. 138.

Do samostatné působnosti obcí patří i vydávání obecně závazných vyhlášek (více o OZV dále). Právo vydávat OZV je dáno obcím Ústavou ČR,

V rámci samostatné působnosti je jednou z nejdůležitějších záležitostí zajištění veřejného pořádku, a to včetně možnosti zřízení obecní policie. K zajištění veřejného pořádku mohou obce pomocí OZV stanovit omezující opatření, která mohou omezit čas či místo pro určité aktivity (např. žebrání, pouliční prodej, konzumace alkoholu apod.)⁴⁴

Občané s aktivním volebním právem mohou hlasovat v místních referendech, která obec vyhlásí, kde mohou rozhodovat o všech otázkách samostatné působnosti (s výjimkou rozpočtu, místních poplatků a věcech, ve kterých se v referendu hlasovalo v posledních 24 měsících). Referendum může být vyhlášeno buď zastupitelstvem, nebo peticí organizovanou občany. Výsledek referenda je závazný, hlasovalo-li v něm alespoň 50 % oprávněných občanů a nadpoloviční většina z nich hlasovala pro ano. V případě oddělení části obce je platné, pokud souhlas vyslovilo více než 50 % oprávněných voličů. Kromě referenda je možno vyhlášovat také ankety a výzkumu veřejného mínění, ty mají jen informativní charakter.⁴⁵

Mezi další práva v rámci samostatné působnosti patří návrhy změn katastrálního území, změny hranic obce, slučování obcí, zřízení obecní policie, spolupráce s ostatními obcemi, možnost udělení čestného občanství, zřizování částí obce, ukládání pokut za správní delikty,⁴⁶ územně plánovací dokumentace,⁴⁷ zřizování školních zařízení, jednotek dobrovolných hasičů a zabezpečení požární ochrany v obci, ochrana před alkoholismem⁴⁸ a ochrana veřejného zdraví, provozování veřejného pohřebiště a obecní kroniky.⁴⁹

Máme 3 skupiny obcí dle samostatné působnosti

- všechny obce, které mají samostatnou působnost⁵⁰

⁴⁴ Veřejný pořádek a bezpečnost. Moderní obec [online].

⁴⁵ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 2007, str. 140.

⁴⁶ Tamtéž str. 141.

⁴⁷ Tamtéž str. 143.

⁴⁸ Tamtéž str. 145.

⁴⁹ Tamtéž str. 146.

⁵⁰ Tamtéž str. 147.

- města nad 20 000 obyvatel
- hlavní město Praha⁵¹

2.3.2 Přenesená působnost

Přenesenou působnost definuje zákon č. 128/2000 jako *“Státní správu, jejíž výkon byl zákonem svěřen orgánu obce, vykonává tento orgán jako svou přenesenou působnost.”*⁵² Agenda v přenesené působnosti přesahuje svým významem hranice dané obce, může se jednat o činnosti, které se dotýkají základních lidských práv a svobod.⁵³ Ústava umožňuje svěřit orgánům samosprávy výkon státní moci.⁵⁴ Záležitosti přenesené působnosti mají pro obec povahu povinnosti, ta je dána buď v zákoně, opatřením státního orgánu nebo dohodou samosprávných celků. Pokud obec plní povinnost pro stát, státu vzniká povinnost se finančně a materiálně podílet na nákladech obce pro tuto činnost, tzv. příspěvek pro výkon státní moci.⁵⁵ V rámci přenesené působnosti obec může vydávat nařízení.

Přenesená působnost náleží především obecním úřadům v obcích s rozšířenou působností a obcím s pověřeným obecním úřadem. Okruh obcí s pověřenou působností je stanoven zákonem.⁵⁶

2.4 Obecně závazné vyhlášky

OZV jsou právní předpisy vydávané obcemi, městskými částmi a vyššími územně samosprávnými celky. Jedná se o mocenský nástroj určený k plnění úkolu obce.⁵⁷ Smysl a účel vyhlášek je ukládání povinností, příkazů nebo zákazů, dále také preventivní opatření k dodržování a zabezpečování záležitostí v zájmu obce, nikoliv řešit zájmy krajů či státu,

⁵¹ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 2007, str. 148.

⁵² zákon č. 128/2000 § 7.

⁵³ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vyd. 2017, str. 167.

⁵⁴ KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. 2007, str. 148.

⁵⁵ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. 2017, str. 189.

⁵⁶ Tamtéž str. 195.

⁵⁷ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky: obecná část*, str. 11.

protože působnost vyhlášek je omezena pouze na území obce.⁵⁸ Pomocí vyhlášek není možné upravovat věci, které jsou již upraveny zákonem, ale zároveň by OZV měla upravovat vlastní záležitosti obce, a ne reprodukovat již platné zákony.⁵⁹

Obecně závaznou vyhláškou může obec ukládat povinnost k zabezpečení veřejného pořádku (stanovit, jaké činnosti by mohly být v rozporu s veřejným pořádkem, stanovit místa a časy, kde jsou tyto činnosti zakázány, příkladem může být omezení provozní doby hostinských zařízení či zákaz konzumace alkoholu na veřejných prostranstvích), pravidla pro pořádání veřejně přístupných akcí (kulturní a sportovní podniky, taneční zábavy), k zajištění čistoty a pořádku na veřejném prostranství (ochrana zeleně), dále třeba k provozu na pozemních komunikacích (vymezení komunikace, kde nelze parkovat),⁶⁰ zabezpečení požární ochrany obce, omezení nebo zákaz provozu hazardních her, stanovení pravidel pro označení psů, pohyb psů a vymezení prostoru pro jejich volný pohyb, koeficienty daně z nemovitosti a daně ze staveb a stavebních pozemků, poplatky za komunální odpad, způsob a podmínky převozu zemřelých osob, zákaz kouření na určitých veřejných místech, stanovení nízké emisní zóny.⁶¹

2.4.1 Historie

Období monarchie

V tomto období se řídilo rámcovým říšským zákonem o obcích, který byl prováděn jednotlivými zemskými zákony, přetrval až do vzniku národních výborů po 2. světové válce. Obecní úřady tak mohly vydávat nařízení, které bylo v mezích zákonů, ale bez zákonného obecného zmocnění. Nařízení mohl přijmout obecní výbor či starosta obce (s dodatečným schválením obecním výborem). Pokuta za nedodržení mohla být až do výše

⁵⁸ FURKOVÁ, Petra, Lenka MATĚJKOVÁ a Šárka ROSOVÁ. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*. 2013, str. 6.

⁵⁹ Tamtéž str. 7.

⁶⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha. 2012, str. 44-45.

⁶¹ FURKOVÁ, Petra, Lenka MATĚJKOVÁ a Šárka ROSOVÁ. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*, str. 18-21.

10 zlatých, v případě neplacení až 48 hodin ve vězení. O trestu mohl rozhodovat trestní senát, který se skládal z představeného a dvou starších radních.⁶²

Období 1918–1945

Po skončení 1. světové války se změnila terminologie, avšak vlastní normotvorba se nezměnila. Po roce 1920 byl přijat zákon o zřízení župních a okresních úřadů, čímž umožňoval omezenou delegovanou normotvorbu těmto župním úřadům, podmínkou byl souhlas Ministerstva vnitra. Župy byly sloučeny do třech zemských župních svazů – Český, Moravskoslezský a Slovenský). Měly právo vydávat právní předpisy k zajištění veřejného pořádku s možnou sankcí při nedodržení až 5 000 Kč či odnětí svobody na 12 hodin až 14 dní.⁶³

Období 1945–1990

Po 2. světové válce se utvořily místní, okresní a zemské národní výbory a řídily se dosavadní působností obcí, okresů a zemí. Nová ústava zavedla krajské místo zemského zřízení a došlo k rozšíření normotvorné působnosti, bylo tak umožněno národním výborům, aby přijímaly obecně závazná nařízení. To však muselo být nejen v souladu se zákony, ale také s předpisy ministerstev, ministrů, národních výborů vyššího stupně a ústředních úřadů. Nařízení mohl podepsat tajemník nebo předseda národního výboru, přijímal jej národní výbor, případně i rada národního výboru s pozdějším schválením výboru. Ústava z roku 1960 potvrdila právo na vydávání obecně závazných vyhlášek a zároveň zrušila 2letou maximální dobu účinnosti. Nový zákon o národních výborech z roku 1967 nijak výrazně právní normotvorbu obcí neupravoval, pouze byla jejich úprava jasnější a stručnější.⁶⁴ Nově však bylo upraveno zrušení obecně závazných nařízení, pokud byly v rozporu s některým z vyšších nařízení.⁶⁵

2.4.2 Právní normotvorba v jiných státech EU

Evropská unie nijak neupravuje právní normotvorbu obcí, to je v působnosti členských států, ty však musí ctít, že evropské právo má přednost před právem členských států.

⁶² KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 35.

⁶³ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 37.

⁶⁴ Tamtéž, str. 38-39.

⁶⁵ Tamtéž str. 40.

Právní normotvorbou obcí se však zajímá Rada Evropy přes Kongres místních a regionálních samospráv.⁶⁶

Francie má ústavou zřízené samosprávné korporace, tj. obce a departementy. Ty disponují nařizovací působností, která musí respektovat zákonnost.⁶⁷

Itálie je rozdělena na samosprávné oblasti, 5 z nich má autonomní postavení. Provincie na svých radách mohou vydávat právní předpisy (mohou tak upravovat hranice či počet svých obcí). Obce vydávají OZV, na nimiž mají kontrolu provinční orgány.⁶⁸

Maďarsko má dvě úrovně územní samosprávy, které mohou vydávat právní předpisy, a to obce a župy (ty však mají velmi slabé postavení, proto jsou předpisy vydávány spíše obcemi). Obce tak mohou rozhodovat o čase konání referenda, mohou stanovovat místní daně, dotýkají se také vzdělání, tisku či zachování tradic. Právo rušit vyhlášky má Ústavní soud.⁶⁹

Polsko umožňuje zřizování vyšších jednotek územní samosprávy nad obcemi, a to okresů a vojvodství. Kontrolu nad činností samosprávy má vláda a vojvoda. V Polsku je možné vydat právní předpis i na základě referenda, což se ale v praxi příliš neuplatňuje.⁷⁰

Rakousko umožňuje obcím vydávat nařízení bez zákonného zmocnění, které jsou v souladu se spolkovými a zemskými nařízeními a zákony. Nařízení obce musí poslat okresním soudům, který je může zrušit, proti tomu se obce mohou odvolávat až k Ústavnímu soudu.⁷¹

Slovensko umožňuje vydávat jak všeobecně závazná nařízení bez zákonného zmocnění, tak i se zákonným zmocněním v oblasti přenesené správní samosprávy. V oblasti samosprávy mohou obce přijímat všeobecně závazná nařízení, která musí být v souladu s ústavou, mezinárodními smlouvami a zákony, je přijímáno $\frac{3}{5}$ všech přítomných zastupitelů, kterých musí být přítomna $\frac{1}{2}$. Ve městech Bratislava a Košice mohou nařízení vydávat i městské části. Právním předpisem obce nelze omezit základní práva a svobody.⁷²

⁶⁶ KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2007, str. 32.

⁶⁷ Tamtéž str. 33.

⁶⁸ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 33.

⁶⁹ Tamtéž str. 34.

⁷⁰ Tamtéž str. 35.

⁷¹ Tamtéž str. 36.

⁷² KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. 2008, str. 38.

2.4.3 Druhy obecně závazných vyhlášek

1. Podle subjektů územní samosprávy – zde je dělíme na přijímané obcemi a na přijímané vyššími územně samosprávnými celky. Vyhlášky přijímá zastupitelstvo obce, případně rada (s nutných pozdějším schválením zastupitelstvem)⁷³
2. Podle ústavní oprávněnosti – dělíme podle druhu veřejné správy na ty, které může vydávat obec, protože k nim není potřeba zákonné zmocnění, a na ty, ke kterým je potřeba zákonné zmocnění, tj. jde o prováděcí předpis.⁷⁴
3. Podle působnosti z hlediska druhu veřejné správy – na OZV vydané v samostatné či přenesené působnosti.⁷⁵
4. Podle možnosti, respektive nutnosti jejich vydání⁷⁶

2.4.4 Působnost obecně závazných vyhlášek

Věcná působnost – sem patří přenesená i věcná působnost, vyhlášky musí spadat do území obce a nesmí její věcnou působnost překračovat, vyhlášky jsou vydávány jen k plnění úkolů obce, k řešení místních záležitostí.⁷⁷ OZV mohou být zrušeny, pokud se změní či novelizuje zákon, který je jejich účinnosti dotýká.⁷⁸

Územní působnost – rozsah území, kde OZV upravuje okruh společenských vztahů, vztahuje se na administrativní teritorium obce, administrativní a katastrální území obce se nemusí shodovat, působnost vyhlášky platí však jen na administrativním území.⁷⁹ Pokud se obci změní hranice, zaniká působnost OZV obce, které do té doby území patřilo. V případě rozdělení obcí platí OZV v obou obcích, ale nezávisle na sobě. Při slučování obcí je nutná dohoda, které právní předpisy budou platit i po sloučení a které zaniknou, je zde však možné, aby účinkovaly pouze na původním území obce, to by mělo být pouze dočasné.⁸⁰

⁷³ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky: obecná část*. 1998, str. 17-18.

⁷⁴ Tamtéž str. 19.

⁷⁵ Tamtéž str. 19.

⁷⁶ Tamtéž str. 17.

⁷⁷ KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. 2008., str. 27.

⁷⁸ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 63.

⁷⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. 2008., str. 35.

⁸⁰ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 65.

Osobní působnost – vyhlášky platí pro všechny fyzické, ale i právnické osoby, které působí na území obce, stejně jako i na jiné veřejnoprávní korporace, pokud mají svůj majetek na území této obce.⁸¹

Časová působnost – zde je důležité rozlišovat platnost vyhlášky (nastává dnem vyhlášení) a účinnost vyhlášky (uveden v OZV, nejdříve den platnosti, při neuvedení nastává 15. den po vyhlášení. Dále můžeme rozlišovat vyhlášky bez zpětné účinnosti (platí na vztahy vzniklé po vydání vyhlášky), s nepravou zpětnou účinností (platí na vztahy, které vznikly před vydáním, ale jenom na ty části, které vznikly po vydání) a s pravou zpětnou účinností (platí na vztahy vzniklé před vyhláškou i na všechny jejich části, které stále trvají).⁸²

2.4.5 Proces vydávání obecně závazných vyhlášek

Přijetí vyhlášek se řídí Ústavou, zákonem o obcích č. 128/2000 Sb., zásadami pro vydávání obecně závazných vyhlášek okresními úřady a obcemi a zvyklostmi.

Zhodnocení potřeby vyhlášky – ještě před přípravou návrhu vyhlášky, by si předkladatel měl ujasnit, co jejich vyhlášením sleduje, jaký je cíl OZV, jaké negativní jevy má potlačit a jaké jsou zákonné možnosti, jak tento jev omezit a zda je možné kontrolovat plnění vyhlášky.⁸³

Příprava návrhu – na začátku by měl nastat podrobný rozbor dané problematiky, kterou by OZV měla upravovat a zdůvodnění, zda obec bude mít vůli a prostředky její dodržování vymáhat. Je vhodné, aby návrh nejdříve prošel připomínkovým řízením, kde se k němu mohou subjekty, kterých se týká vyjádřit, například úřady, kterých se to týká nebo Ministerstvo vnitra. Obec není povinna OZV konzultovat, nutná je konzultace pouze

⁸¹ KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2. vyd. 2008., str. 37.

⁸² KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 66–67.

⁸³ FURKOVÁ, Petra, Lenka MATĚJKOVÁ a Šárka ROSOVÁ. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*. 2013, str. 30.

u statutárních měst, která musí konzultovat s městskými obvody⁸⁴, návrh je ideální připravit před zasedáním zastupitelstva, kde má být OZV projednávána, je možno také před hlasováním zastupitelstva tuto OZV zveřejnit, aby občané mohli vznést případné náměty či připomínky, aby se předešlo pozdějším neshodám a návrh prokonzultovat s Ministerstvem vnitra, aby se předešlo případnému zrušení či pozastavení účinnosti vyhlášky.⁸⁵ Navrhnout OZV může rada, člen zastupitelstva a tajemník obce.⁸⁶ Návrh vyhlášky lze vydat i pozměněný, na základně pozměňovacích návrhů členů rady.⁸⁷ Zpracovatel by měl zdůvodnit výhody OZV, její finanční a hospodářský dopad, a také dopad na právnické či fyzické osoby, kterých se OZV bude týkat.⁸⁸

Doba přijetí – doba přijetí závisí na faktu, zda má povinnost obec tuto vyhlášky vydat, pokud to její povinnost není, je pouze na obci, zda OZV vydá a pokud ano, tak kdy, při povinnosti by obec měla vydat OZV co nejdříve, prodlení však nepodléhá žádné sankci.⁸⁹

Přijímací orgán – k přijímání je oprávněno zastupitelstvo, v naléhavých případech tak může učinit rada obce, případně starosta, pokud obec nemá radu, s nutným schválením zastupitelstva později.⁹⁰ K přijetí vyhlášky je nutná nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva a nadpoloviční většina všech hlasů (počítá se z obsazených mandátů).⁹¹

Schválení vyhlášky – nutné je písemné vyhotovení, po podepsání se OZV vyvěsí na úřední desku. Po schválení již do znění vyhlášky není možné zasahovat.⁹²

Platnost vyhlášky – nastává v momentě vyhlášení předepsaným způsobem – vyvěšením na úřední desce (musí být dostupná veřejnosti, přehledná a chráněna proti běžnému

⁸⁴ *METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část*, str. 9-10.

⁸⁵ FURKOVÁ, Petra, Lenka MATĚJKOVÁ a Šárka ROSOVÁ. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*. 2013, str. 31.

⁸⁶ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 76.

⁸⁷ Tamtéž str. 77.

⁸⁸ ŠIMEK, L. *Obecně závazné vyhlášky obcí*. 1. vyd., str. 6.

⁸⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 66.

⁹⁰ ŠIMEK, L. *Obecně závazné vyhlášky obcí*. 1. vyd., str. 7.

⁹¹ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 71.

⁹² Tamtéž str. 80-81.

poškození, ideálně přístupná bez omezení), kde má být vyvěšena alespoň 15 dní před její platností.⁹³ Vyvěšuje se originál vyhlášky i s podpisy starosty a místostarosty, vyvěsit se má co nejdříve po jejím schválení, na vývěsce musí být uvedeno datum vyvěšení i datum sejmutí, poté, obsah úřední desky se zveřejňuje i způsobem zajišťující dálkový přístup – na internetu, OZV platí i po sejmutí z úřední desky, její text však musí být zveřejněn na internetových stránkách, nedílnou součástí vyhlášky jsou i její přílohy.⁹⁴

Účinnost vyhlášky – považuje se za ni takový stav, kdy na území platí pro osoby oprávnění či povinnosti.⁹⁵

Evidence vyhlášek – dle zákona je obec povinna mít evidenci všech právních předpisů, to zahrnuje jejich číslo a název, datum schválení, nabytí platnosti, nabytí účinnosti i případné datum pozbytí platnosti, číselná řada se vždy vede za jeden kalendářní rok, obec musí uchovávat i již zrušené předpisy.⁹⁶

2.4.6 Náležitosti vyhlášek

Označení vydavatele – vydavatelem je vždy obec, a to i v přenesené působnosti, špatné označení obce však nevede k neplatnosti vyhlášky.⁹⁷

Název – v názvu by mělo být “obecně závazná vyhláška”, její číslo a rok vydání, dále by měla obsahovat datum přijetí, název by měl být stručný a výstižný.⁹⁸

Úvodní věta – předchází vlastnímu textu a je ve znění “*Zastupitelstvo přijalo tuto obecně závaznou vyhlášku*”.

Vlastní text – může mu předcházet preambule (vyjadřuje ideologická či filozofická východiska, poté následuje vlastní text - právně závazná část - měla by obsahovat vlastní

⁹³ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000. str. 82.

⁹⁴ *METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část*, str. 12-13.

⁹⁵ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 82.

⁹⁶ *METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část*, str. 17-18.

⁹⁷ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 90.

⁹⁸ Tamtéž str. 91-92.

právní normy upravující chování osob, členíme ho na oddíly, hlavy, části, paragrafy, odstavce, atd.⁹⁹

Odkazy a poznámky – odkaz je ustanovení přímo v textu, které odkazuje na jiný právní předpis, poznámky můžeme využít také jako vysvětlivku.¹⁰⁰

Podpisy – podpisy příslušných osob jsou nutností, uvedení funkce je vhodné, podepisuje vždy starosta a společně s ním místostarosta či radní (v nepřítomnosti starosty to bude místostarosta a radní).¹⁰¹

2.4.7 Dozor nad zákonitostí obecně závazných vyhlášek

Obec musí každou nově vydanou OZV poslat na Ministerstvo vnitra hned po vyvěšení na své úřední desce, obec je povinna poslat OZV Ministerstvu vnitra pomocí datové schránky, nařízení je nutno posílat na krajské úřady.¹⁰²

Za předpokladu, že OZV odporuje zákonu, její výkon pozastaví krajský úřad. Pokud zastupitelstvo obce nesjedná náhradu, okresní úřad do 30 dnů předloží tuto věc Ústavnímu soudu.¹⁰³ Po zrušení okresních úřadů tuto kompetenci převzaly krajské úřady. Ústavní soud kontroluje, zda obec měla vůbec pravomoc OZV vydat, zda se nepohybovala mimo platné zákony, zda obec nezneužila své pravomoci nebo nejednala zjevně nerozumně.¹⁰⁴ Kontrola ústavnosti a zákonnosti vyhlášek je v pravomoci Ústavního soudu, předmětem řízení u Ústavního soudu se mohou stát všechny právní předpisy – vyhlášky i nařízení.¹⁰⁵

⁹⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 94–95.

¹⁰⁰ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 95-97.

¹⁰¹ Tamtéž str. 99.

¹⁰² *METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část*, str. 31.

¹⁰³ GROSPÍČ, Jiří a Karel SVOBODA. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. 2005, str. 27.

¹⁰⁴ FURKOVÁ, Petra, Lenka MATĚJKOVÁ a Šárka ROŠOVÁ. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*. 2013, str. 9.

¹⁰⁵ GROSPÍČ, Jiří a Karel SVOBODA. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. 2005, str. 29.

Dozorování nad OZV je prováděno Ministerstvem vnitra (dále jen MV), které má dozorové a právní pravomoci nad výkonem samostatné působnosti všech obcí. MV posuzuje pouze zákonnost dané vyhlášky, nikoliv její efektivnost a vhodnost.¹⁰⁶ Pokud obec do 15 dnů sjedná nápravu (pomocí nové vyhlášky, která upravuje tu původní), MV zruší své rozhodnutí o pozastavení účinnosti vyhlášky. Pozastavení činnosti je platné ihned po doručení rozhodnutí obci.¹⁰⁷

2.4.8 Častá pochybení při tvorbě obecně závazných vyhlášek

Ministerstvo vnitra se setkává při své dozorové činnosti s mnoha chybami. Ty nejčastější jsou, že obec ve své evidenci neuvede zrušené právní předpisy, provádí změny pomocí usnesení, nikoliv pomocí vyhlášení nové OZV, nezveřejnění vyhlášku na místě, které je dostupné všem, nepošle nově schválené vyhlášky pomocí datové schránky, vynechání podpisů starosty a místostarosty a použití razítka s malým státním znakem.¹⁰⁸

2.4.9 Sankce u obecně závazných vyhlášek

Dodržování obecně závazných vyhlášek by mělo být kontrolováno buď městskou policií nebo zaměstnanci obecního úřadu. Porušení může být považováno buď za přestupek nebo jiný správní delikt. Jen zákon však může stanovit sankce, nikoliv obec, proto se porušení posuzuje buď jako přestupek (dle zákona o přestupcích) nebo jako jiný správní delikt (podle zákona o obcích – již neplatí). Skutková podstata přestupku nespadá do působnosti obce. Sankční řízení záleží na subjektu narušitele.¹⁰⁹

Jiný právní delikt – jedná se o něj v případě všech právnických a samostatně podnikajících osob, přihlíží se k tomu, jakou činností došlo k porušení vyhlášky, podnikající fyzická osoba se trestá pouze v případě, že porušila vyhlášky v souvislosti s podnikáním, jinak bude postižen za přestupek. Za jiný správní delikt může (ale nemusí)

¹⁰⁶ FURKOVÁ, Petra, Lenka MATĚJKOVÁ a Šárka ROSOVÁ. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*. 2013, str. 22.

¹⁰⁷ GROSPÍČ, Jiří a Karel SVOBODA. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. 2005, str. 33.

¹⁰⁸ *METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část*, str. 34

¹⁰⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 107.

obecní rada uložit pokutu až do výše 100 tisíc korun, jedná se o příjem obce.¹¹⁰ Z citace vyplývá, že se hovoří o jiném správním deliktu, dle aktuální právní úpravy se však jedná o přestupek i v případě právnických osob.

Přestupek – je nejnižší stupeň trestní odpovědnosti osob. Mohou se ho dopustit osoby starší 15 let, k projednávání přestupků může obec zřídit tříčlennou přestupkovou komisi. Za přestupek může být uloženo buď napomenutí nebo pokuta do výše 30 tisíc korun. Projednávání přestupků patří do výkonu státní správy, obec je povinna projednat všechny oznámené přestupky. Ukládání sankcí se řídí zákonem o přestupcích, kde nejnižší sankcí je projednání věci bez uložení opatření.¹¹¹ Za současné platné právní úpravy. lze pro přestupek projednat i právnickou osobu, za níž odpovídá statutární orgán.

2.4.10 Rušení obecně závazných vyhlášek

Vyhlášky lze rušit z důvodu právních vad, v tom případě rozlišujeme, zda jde o OZV s právními vadami či paakt (nicotný právní akt – v tom případě není co rušit, neboť OZV právně neexistuje).¹¹²

Vyhlášky lze rušit či změnit – částečně či úplně. Při částečném se vypouští jednotlivá slova nebo i celé celky, nezrušené části stále platí jako součást právního řádu. Při úplném zrušení OZV přestává být součástí právního řádu.¹¹³

Zrušit OZV může zastupitelstvo, ke zrušení OZV je nutno vydat OZV, která ji ruší. Zrušit jde vyhlášky i nepřímou, a to vydáním vyhlášky na stejnou problematiku, neboť se zde uplatňuje nadřazenost novějšího předpisu.¹¹⁴ Možné je zrušit i více vyhlášek najednou.¹¹⁵

¹¹⁰ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 109.

¹¹¹ Tamtéž str. 112-113.

¹¹² Tamtéž str. 122.

¹¹³ Tamtéž str. 123.

¹¹⁴ Tamtéž str. 126.

¹¹⁵ *METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část*, str. 17.

Pokud OZV odporuje zákonu, Ministerstvo vnitra vyzve obec ke sjednání nápravy, pokud se tak nestane do 60 dnů, Ministerstvo vnitra pozastaví účinnost této vyhlášky a Ministerstvo vnitra podá návrh na zrušení vyhlášky k Ústavnímu soudu. Za předpokladu, že by OZV byla v rozporu s lidskými právy, tak Ministerstvo vnitra pozastaví účinnost vyhlášky okamžitě.¹¹⁶

2.4.11 Obecně závazné vyhlášky zrušené Ústavním soudem

Při přezkoumání OZV Ústavní soud volí test čtyř kroků-

1. Zda obec měla pravomoc OZV vydat
2. Zda obec nepřekročila zákonné zmocnění
3. Zda obec nezneužila svoji působnost nebo nepřekročila meze zákona
4. Zda obsah vyhlášky dostává kritérium „rozumnosti“¹¹⁷

2.4.12 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Litvínov a Varnsdorf

Ústavní soud dne 14.7.2017 zrušil na žádost veřejné ochránkyně práv část OZV č. 2/2012 o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a estetického vzhledu města. Z této vyhlášky vyplýval zákaz sezení na stavebních částech, předmětech a zařízeních, které se nacházeli ve veřejném prostranství a nejsou svou povahou určeny k sezení, a zákaz sezení na místech, která sice jsou určena k sezení, ale majitel prostranství s tím neudělil souhlas. Veřejná ochránkyně práv požadovala **zrušení z důvodu nepřiměřeného zásahu do svobody pohybu**, kterou garantuje Listina základních práv a svobod. Po testu čtyř kroků Ústavní soud zjistil, že OZV nespĺňuje již 2. krok. Zakázané sezení nemůže být místní záležitostí, která by narušovala veřejný pořádek. Obec argumentovala poškozením majetku, újmou na zdraví či plynulostí silničního provozu, to však například sezení na schodech jinak nenarušuje. Ústavní soud rovněž upozorňuje, že policie má pravomoc použít k okolnostem odpovídající výzvu, jejíž neuposlechnutí je přestupkem.¹¹⁸

¹¹⁶ Rušení obecně závazné vyhlášky obce. 2015, *Rok v obci* [online].

¹¹⁷ Ústavní soud zrušil části obecně závazných vyhlášek měst Litvínova a Varnsdorfu zakazující sezení na stavebních částech a předmětech, které k tomu nejsou určeny (tzv. „sedací vyhlášky“). *Ústavní soud* [online].

¹¹⁸ Ústavní soud zrušil části obecně závazných vyhlášek měst Litvínova a Varnsdorfu zakazující sezení na stavebních částech a předmětech, které k tomu nejsou určeny (tzv. „sedací vyhlášky“). *Ústavní soud* [online].

2.4.13 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Cheb

Dne 5. srpna 2014 byla zrušena část OZV č. 6/2012 města Cheb k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku na veřejných prostranstvích, zrušená část zní „*Zákaz provádění pyrotechnických efektů a ohňostrojů se nevztahuje na akce pořádané městem Cheb.*“ Návrh na zrušení podalo Ministerstvo vnitra pro rozpor se zákonem. Tou částí město Cheb zakazuje provádění pyrotechnických efektů a ohňostrojů na území města, s výjimkou akcí, které samo pořádá, ostatní subjekty mohou na základě písemné žádosti dostat výjimku. Dle Ústavního soudu se **jedná o nedůvodně nerovný přístup obce k sobě samé a k ostatním právnickým či fyzickým osobám**, jde o porušení práv dotčených osob, zákazy musí platit pro všechny. Ústavní soud shledal tuto OZV neslučitelnou s principy právního státu.¹¹⁹

2.4.14 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Přerov

Na návrh Ministerstva vnitra byla zrušena OZV statutárního města Přerov č. 2/2010 o stanovení některých povinností při přepravě sypkých a obdobných materiálů na území statutárního města Přerov. Návrh Ministerstva vnitra byla doručen k Ústavnímu soudu 22. ledna 2015, a to pro rozpor se zákonem, již 25. června 2014 o pozastavení účinnosti vyhlášky žádal Krajský úřad Olomouckého kraje. Problém vyhlášky bylo, že **neupravovala záležitosti obce, ale problematiku, která je již upravena zákonem č. 361/2000 Sb. o provozu na pozemních komunikacích**. Město Přerov překročilo meze své věcně vymezené samostatné působnosti, OZV tak neuspěla ve 3. kroku testu čtyř kroků. Nebylo tak nutné posuzovat OZV dále, avšak Ústavní soud ji podrobil i čtvrtému kroku – testu „rozumnosti“ – OZV neobstála ani zde, úprava provozu na pozemních komunikacích vyžaduje jednotnou úpravu na území celého státu. Nelze totiž si představit situaci, kdyby v každé obci platila jiná pravidla a řidič by si pak musel nastudovat všechny OZV obcí, kterými bude projíždět. Ústavní soud tak dne 11. srpna 2015 zrušil OZV v plném rozsahu.¹²⁰

¹¹⁹ NÁLEZ Ústavního soudu Pl. ÚS 35/13.

¹²⁰ NÁLEZ Ústavního soudu Pl. ÚS 1/15.

2.4.15 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Brna

Návrh doručilo Ministerstvo vnitra k Ústavnímu soudu dne 27. ledna 2017, jedná se o zrušení OZV č. 11/2016 o regulaci plavby plavidel se spalovacími motory na části Brněnské vodní nádrže. **Důvodem návrhu na zrušení je fakt, že OZV má, až na regulovanou oblast Brněnské vodní nádrže, stejné znění jako OZV č. 7/2016, která byla zrušena 11. října 2016. Město Brno není oprávněno regulovat tuto problematiku.** OZV je v rozporu se zákonem, obec při podávání OZV nemůže upravovat otázky, které jsou vyhrazeny pouze zákonné úpravě. Tato problematika je již obsažena v zákoně č. 254/2001 Sb. o vodách, k regulaci je zmocněno Ministerstvo dopravy. OZV neuspěla ve druhém kroku čtyř krokového testu, protože město Brno postupovalo mimo věcnou působnost vymezenou zákonem. Dne 14. července 2016 město Brno dostalo výzvu od Ministerstva vnitra ke sjednání nápravy, ta ani v 60denní lhůtě sjednána nebyla, proto Ústavní soud zrušil její působnost.¹²¹

2.4.16 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Most

Dle 11. prosince 2018 byla zrušena OZV města Most č. 6/2015 o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, o ochraně veřejné zeleně a zlepšení vzhledu města. Návrh na zrušení podalo Ministerstvo vnitra z důvodu, že z vyhlášky vyplývá zákaz sezení na stavebních částech, předmětech a zařízeních, které jsou ve veřejném prostoru a nejsou svou povahou určeny k sezení nebo vlastník veřejného místa neudělil souhlas k sezení na nich. Po provedení testu čtyř kroků, Ústavní soud došel k závěru, že byl porušen již krok druhý – **byla přijata OZV mimo věcnou působnost vymezenou zákonem.** I zde Ústavní soud posuzoval podobně jako OZV města Litvínov a Varnsdorf.¹²²

2.4.17 Zrušení obecně závazné vyhlášky města Postoloprty

Dne 25. května 2018 byl k Ústavnímu soudu doručen návrh na zrušení OZV č. 4/2013 města Postoloprty o zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku a estetického vzhledu města. Ústavní soud zde vychází ze zrušení vyhlášky města Litvínov a Varnsdorf,

¹²¹ NÁLEZ Ústavního soudu Pl. ÚS 3/17.

¹²² NÁLEZ Ústavního soudu Pl. ÚS 42/18.

kteřá je zmíněna výše. Ministerstvo vnitra se pokusilo s obcemi dohodnout, to však nebylo možné, ani obec nesjednala nápravu v 60denní lhůtě po přijetí výzvy. Proto muselo Ministerstvo vnitra dne 12. dubna 2018 pozastavit účinnost OZV. Ústavní soud zde usuzuje, že se jedná o stejnou problematiku jako u OZV měst Litvínov a Varnsdorf, OZV tak nesplňuje druhý ze čtyř kroků testu, protože **byla přijata mimo působnost vymezenou zákonem**. OZV byla dne 8. ledna 2019 zrušena.¹²³

2.4.18 Druhy obecně závazných vyhlášek

Hřbitovní řády – nejde vydat jako vyhlášky v přenesené působnosti, pouze na základě zákonného zmocnění, řeší se vydáváním vyhlášek v samostatné působnosti tím, že hřbitovy jsou na území obce a jsou jimi provozovány, o samostatné působnosti vypovídá i nutnost dodržovat normy čistoty a veřejného pořádku, které spadají do místních záležitostí, je vhodné, aby byly co nejpodrobnější.¹²⁴

Majetek obce – OZV může upravovat i nakládání s obecním majetkem, ale pouze tak, aby se vyhláškou nezasahovalo do soukromoprávního vztahu. Často se vyhláškou upravuje problematiku obecních bytů, například otázku bytových náhrad nebo kritéria pro přidělení bytu. Jako OZV může být vydán domovní řád, nájemní smlouva se však řídí vlastními pravidly.¹²⁵

Místní poplatky - obec musí respektovat horní hranici pro výběr poplatků určenou zákonem, správa poplatků patří do samostatné působnosti, poplatek obec může stanovit za užívání veřejného prostranství (neplatí pro zemědělskou a lesní půdu, poplatek nejde uložit v případě demonstrací nebo průvodů),¹²⁶ poplatek ze vstupného (z jednorázových kulturních akcí, jejichž výtěžek není určen na charitativní účely nebo opravy kulturních objektů).¹²⁷ Obec si může účtovat poplatky ze psů, za lázeňský či rekreační pobyt, za ubytovací kapacity, povolení vjezdu motorových vozidel do vybraných částí obce, za

¹²³ NÁLEZ Ústavního soudu Pl. ÚS 30/18.

¹²⁴ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 176.

¹²⁵ Tamtéž str. 182.

¹²⁶ Tamtéž str. 185-6.

¹²⁷ Tamtéž str. 187.

starost o komunální odpad, za zhodnocení stavebního pozemku zavedením vodovodu a kanalizace.¹²⁸

Statuty – je v nich určeno rozdělení území na jednotlivé městské části a rozdělení samostatné i přenesené působnosti a vztahy mezi jednotlivými částmi, statut není definován v zákoně, ale jeho existence se předpokládá.¹²⁹

Školství – obec nemůže vyhláškou přikázat, aby dítě navštěvovalo školu v obci, kde má trvalý pobyt, vyhláškou obec může určit spádová území základních škol, čímž určuje povinnost pro školy zorganizovat zápis a přijmout dítě do první třídy, nikoliv povinnost pro rodiče, aby dítě do této spádové školy umístili.¹³⁰

Tržní řády – jedná se především o normy, které mají zajišťovat veřejný pořádek, tyto vyhlášky platí nejen na obecních ale i na soukromých tržištích, tržní řády byly přeneseny ze samostatné do přenesené působnosti, tím by měly být zrušeny. Nově může být vyhláškou vymezeno místo pro prodej, kapacity, vybavenost, doba prodeje, čistota a nařízení pro provozovatele. Nový tržní řád může být stejný jako minulý, ale je nutné jej vydat v přenesené působnosti, za porušení je možné udělit pokutu až 20 tisíc korun.¹³¹

Veřejný pořádek – oblast, kde jsou OZV vydávány nejčastěji, může tak regulovat chování, které považuje za škodlivé a které není upraveno zákonem. Obec tak může stanovit činnosti, které považuje na veřejnosti za nevhodné – patří sem regulace provozování výherních a hracích automatů, regulace chovu zvířat a noční klid, zákaz prodeje alkoholických nápojů v určitém čase a na určitém místě apod.¹³²

Obecní policie – pomocí OZV si zastupitelstvo také může v obci zřídit obecní policii. Ta pak spolupracuje s Policií ČR a předává si s obecní policií informace o hlídkách v obci,

¹²⁸ FURKOVÁ, Petra, Lenka MATĚJKOVÁ a Šárka ROSOVÁ. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*. 2013., str. 47.

¹²⁹ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 189.

¹³⁰ Tamtéž str. 191.

¹³¹ Tamtéž str. 194.

¹³² Tamtéž str. 195-201.

koordinuje svůj výkon služby s ohledem na místa, kde dochází často k porušování pořádku, vzájemně si pomáhají s technickými a dopravními prostředky, vyhodnocují počet sil a prostředků, které jsou nezbytné k zajištění veřejného pořádku. Postavení obecní policie a její kompetence vyplývají ze zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii, pomocí OZV zastupitelstvo může obecní policii, jak zřídit, tak i zrušit. Obecní policie plní úkoly pomocí pracovníků obce, kterým se říká strážníci. Strážníci v obci dohlížejí na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a dohlíží na dodržování pravidel a upozorňují na zjištěné nedostatky. Obce v rámci svazků obcí tak mezi sebou mohou spolupracovat i na zajištění veřejného pořádku.¹³³

Životní prostředí – vyhláškou může obec stanovit systém sběru a zneškodňování komunálního odpadu, obyvatelé jsou povinni za tuto službu platit.¹³⁴

2.5 Nařízení obcí

Nařízení mohou obce vydávat **pouze v přenesené působnosti** a jsou vázány zákony a jinými právními předpisy (např. OZV vydána v samostatné působnosti obce). Obce s rozšířenou působností tak mohou vydávat právní předpisy platné i mimo území dané obce.¹³⁵ Rada obce musí postupovat přesně podle zákona, jinak je nařízení neplatné. Formou nařízení rada vydává tzv. tržní řád – ten vymezuje místa pro prodej a poskytování služeb, stanovení kapacity tržišť, dobu prodeje, pravidla pro čistotu a bezpečnost a pravidla řádného provozu. Meze jsou stanoveny zákonem o živnostenském podnikání. Dozor nad vydáváním těchto nařízení má krajský úřad.¹³⁶ Nařízení jsou vydávány volebním orgánem jedné obce s demokratickou legitimitou, která je nepřímou odvozená od voličů této obce i pro další obce.¹³⁷

¹³³ Veřejný pořádek a bezpečnost. Moderní obec [online].

¹³⁴ KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. 2000, str. 208.

¹³⁵ KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vyd. 2012, str. 156.

¹³⁶ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, str. 42-43

¹³⁷ TURČÍN, Jiří. K zákonným zmocněním k vydávání nařízení obcí. *Ministerstvo vnitra* [online]. 2011, str. 274

Obce s rozšířenou působností jsou určeny zvláštním zákonem, které ve svých správních obvodech vykonávají přenesenou působnost v některých záležitostech

Rušení nařízení – rušit nařízení obcí má právo krajský úřad, pokud je nařízení v rozporu se zákonem či jiným právním předpisem, v takovém případě krajský úřad vyzve obec k nápravě, pokud k nápravě nedojde do 60 dnů, krajský úřad pozastaví platnost nařízení a navrhne návrh na zrušení nařízení k Ústavnímu soudu.¹³⁸

¹³⁸ KRÍŽ, Erich. *Rušení předpisů obce v přenesené působnosti. Rok v obci* [online]

3 Praktická část

Praktická část práce je zaměřena přímo na OZV a nařízení v obci Strání. V první části autorka provede výzkum s využitím nástroje dotazníkového šetření a následně provede analýzu získaných poznatků. Dotazníkové šetření proběhne v elektronické i papírové podobě a bude rozšířeno mezi obyvatele obce. Ve druhé části autorka bude posuzovat zjištěné informace od obyvatel obce s informacemi z rozhovorů s bývalými i současnými starosty obce. Cílem je potvrdit či vyvrátit teorii, že občané jsou o vyhláškách dobře informováni a sepsat seznam doporučení pro vedení obce, které by vedlo k lepší informovanosti občanů. K doplnění získaných poznatků autorka provede rozhovor s představiteli Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, zda jsou podle zákonodárců možnosti pro vydávání právních předpisů dostatečné.

3.1 Představení obce

Obec Strání se nachází ve Zlínském kraji, v jihovýchodu Moravy, jedná se o příhraniční obec v blízkosti nejvyšší hory Bílých Karpat – Velké Javořiny. Obec se dělí na dvě části – Strání a Květnou, které tvoří jeden celek. V obci funguje základní škola, dvě mateřské školy a několik kulturních zařízení. V obci žije přibližně 3.600 obyvatel s průměrným věkem 35 let.

Obec Strání má dlouho historii sahající až do 11. století. Důležitým rokem byl však pro obec rok 1794, kdy byly založeny Moravské sklárny, které v obci fungují do dnes a je to významný zaměstnavatel v obci.

Obec je známá svým bohatým kulturním životem a dodržováním tradic a zvyklostí. V obci se každoročně koná Masopustní festival Fašanky, tradiční moravské hody, festivaly dechových hudeb a mnoho další akcí pro děti i dospělé.¹³⁹

¹³⁹ Informace o obci. Strání.cz [online]. [cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <https://www.strani.cz/informace-o-obci/>

3.2 Obecně závazné vyhlášky a nařízení obce Strání

Obec Strání má momentálně několik platných OZV a jedno nařízení. Nejnovější platná OZV pochází z ledna 2019. Všechny platné právní předpisy obce jsou dostupné na veřejných vývěskách v obci a na webových stránkách obce.

3.2.1 Obecně závazná vyhláška č. 1/2018

Poslední OZV, kterou obec Strání vydala je OZV č. 1/2018 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu (dále jen poplatek za odpady). OZV byla vyvěšena na úřední desku 14. prosince 2018, sejmuta 31. prosince 2018, čímž byla splněna 14denní podmínka před její platností, OZV je platná od 1. ledna 2019. OZV byla usnesena na obecním zastupitelstvu dne 13. prosince 2018.

OZV se týká poplatků za odpad, kdy stanovuje povinnost všem fyzickým osobám, které mají v obci trvalý pobyt, cizincům s přechodným pobytem, dále také fyzickým osobám, které vlastní rekreační zařízení platit 500 korun ročně. Výše poplatku je vypočtena z nákladů za rok 2017 na svoz odpadu a rozpočítána mezi počet obyvatel obce. Tento poplatek je splatný ve dvou splátkách, a to do 30. června a do 31. prosince daného roku. Osvobozeny od poplatky jsou děti do 3 let umístěné v dětském domově, osoby v domově pro seniory či se zdravotním postižením, osoby ve výkonu trestu odnětí svobody, osoby, které se zdržují na území obce méně než 3 měsíce, osoby, které pobývají v jiné obci a té zaplatili smluvní úhradu a osoby, které mají místo trvalého pobytu hlášeno jako sídlo ohlašovny a v obci se nezdržují. Na úlevu od poplatku má nárok poplatník, který se zapojil do Motivačního a evidenčního systému odpadového hospodářství v obci Strání.

Při nezaplacení poplatku včas může správce poplatku poplatníkovi zvýšit jeho výši až na trojnásobek. Tou vyhláškou se zároveň ruší OZV č. 1/2017.

3.2.2 Obecně závazná vyhláška č. 1/2017

OZV byla vyvěšena na úřední desce 15. prosince 2017, sejmuta byla 2. ledna 2018, 14denní povinnost tedy byla splněna. OZV byla v platnosti od 1. ledna 2018, zrušena byla vyhláškou č. 1/2018. Stejně jako předchozí OZV byla i OZV č. 1/2017 o místním poplatku

za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. Znění vyhlášky od obdobné, také stanovuje poplatek na 500 korun ročně.¹⁴⁰

3.2.3 Obecně závazná vyhláška č. 3/2016

OZV byla vyvěšena 22. prosince 2016, sejmuta 6. ledna 2017. Vyhláškou č. 3/2016 se stanovuje systém komunitního kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce. Obec tak zřizuje komunitní kompostárny na území obce, kde mají obyvatelé možnost dávat rostlinné zbytky z údržby zeleně a zahrad, které nevyužijí na vlastním pozemku a dávají je tak k nakládání obecnímu úřadu.¹⁴¹

3.2.4 Obecně závazná vyhláška č. 2/2016

OZV byla vyvěšena 22. prosince 2016, sejmuta 6. ledna 2017 – 14denní doba byla splněna. OZV stanovuje systém shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Strání. OZV stanovuje složky, na které se třídí odpad – papír a kartony, plasty vč. PET láhvi, sklo, koby, textilní materiál, nebezpečné odpady, objemný odpad a směsný komunální odpad. OZV určuje pravidla sběru odpadu v obci – umístění sběrných míst v obci, barevné odlišení podle druhu odpadu a pravidla odevzdávání odpadu na sběrném dvoře. Dále OZV upravuje nakládání se stavebním odpadem. OZV ruší OZV č. 1/2001.¹⁴²

¹⁴⁰ *Obecně závazná vyhláška č. 1/2017: Obecně závazná vyhláška o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu.* In: . Strání, 2017.

¹⁴¹ *Obecně závazná vyhláška č. 3/2016: Obecně závazná vyhláška o kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce.* In: . Strání, 2016.

¹⁴² *Obecně závazná vyhláška č. 2/2016: Obecně závazná vyhláška o shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Strání.* In: . Strání, 2016.

3.2.5 Obecně závazná vyhláška č. 1/2016

OZV byla vyvěšena na úřední desce 25. dubna 2016, sejmuta byla 10. května 2016 – 14denní doba byla dodržena. OZV stanovuje pravidla pro prostranství pohyb psů na veřejném prostranství v obci Strání. OZV umožňuje pohyb psů na veřejném pouze na vodítku, zakazuje výcvik psů v intravilánu obce a dává povinnost okamžitě odstranit psí exkrementy, za to všechno je zodpovědná osoba, která má psa pod kontrolou či dohledem. Tato OZV zároveň ruší OZV č. 3/2001 o regulaci pohybu psů a jiných zvířat na veřejném prostranství.¹⁴³

3.2.6 Obecně závazná vyhláška č. 1/2015

OZV byla vyvěšena 18. listopadu 2015, sejmuta 4. prosince 2015 – 14denní lhůta byla splněna. OZV č. 1/2015 stanovuje podmínky pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábava diskoték a jiných kulturních podniků v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku. OZV stanovuje čas pro pořádání těchto akcí ve dnech pondělí, úterý, středa, čtvrtek a neděle v čase 7.00 až 22.00, a ve dnech pátek a sobota v čase 7.00 až 24.00 ve venkovních prostorech, v uzavřených prostorech do 2.00 následujícího dne. Na Silvestra jde akce provozovat od 7.00 do 3.00 následujícího dne nového kalendářního roku. OZV také ukládá povinnost pořadatelům oznámit akci 5 pracovních dní před jejím pořádáním (spolu s náležitostmi jako jsou identifikační údaje pořadatele, dobu a místo konání, předpokládaný počet účastníků atd.). OZV stanovuje také podmínky pro pořadatele cirkusů, lunaparků a kolotočů. Stanovuje podmínku zajištění úklidu veřejného prostranství po akci. Upravuje také podmínky pro udělování výjimky o čemž může rozhodnout Rada obce a stanovuje možnost udělit sankci, pokud bude OZV porušena.¹⁴⁴

¹⁴³ *Obecně závazná vyhláška č. 1/2016: Obecně závazná vyhláška o pohybu psů na veřejném prostranství v obci Strání.* In: . Strání, 2016.

¹⁴⁴ *Obecně závazná vyhláška č. 1/2015: Obecně závazná vyhláška o podmínkách pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábava diskoték a jiných kulturních podniků v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku.* In: . Strání, 2015.

3.2.7 Nařízení obce Strání č. 1/2012

Obec Strání se dne 30. ledna 2012 usnesla vydat nařízení o živnostenském podnikání. Nařízení upravuje podmínky, za kterých lze uskutečňovat nabídku, prodej zboží a poskytovat služby mimo provozovnu, tento tržní řád je závazný pro celé území obce. Obec v tomto nařízení určuje 5 míst v obci, kde je možné poskytovat služby a nabízet zboží. Povoleno je také prodávat zboží v předsunutých prodejních místech a restauračních zahrádkách, i tam je nutno tržní řád dodržovat. Tržná místa musí být zajištěna požární ochranou a musí být zajištěn řádný provoz s prostorem pro pohyb zákazníků. Provoz je možný celoročně, a to na tržních místech od 7.00 do 20.00 a na zahrádkách od 8.00 do 24.00. Provozovatel je povinen dohlédnout na čistotu a pořádek po skončení prodeje. Toto nařízení se nevztahuje na prodej vánočních ryb, stromů, jmelí a chvojí, na velikonoční prodej kraslic a pomlázek a na prodej v pojízdné prodejně. Tímto nařízením se také zakazuje podomní a pouliční prodej a nabídky služeb (platí např. na nabídky energetických společností, pojišťovacích společností či na agitace od jednotlivých církví).¹⁴⁵

3.2.8 Obecně závazná vyhláška č. 2/2010

OZV byla vyvěšena 14. prosince 2010, sejmuta byla 29. prosince 2010 – 14denní doba byla dodržena. OZV č. 2/2010 je o místních poplatcích. A to poplatku ze psů, za užívání veřejného prostranství a ze vstupného.

Poplatek ze psů – poplatek se platí za psa staršího 3 měsíce, poplatníkem je fyzická či právnická osoba s trvalým bydlištěm nebo sídlem na území obce Strání. Pokud poplatník vlastní psa po dobu kratší jak 1 rok, poplatek je úměrně zkrácen. Poplatek je stanoven na 200 korun na prvního psa a 200 korun za druhého a každé dalšího psa, poplatek je splatný 31. března příslušného kalendářního roku, pokud vznikne povinnost později, tak do 15. dne následujícího měsíce. Osvobozeny jsou osoby nevidomé, bezmocné a se zdravotním postižením, osoby, které provádí výcvik psů určených k doprovodu těchto osob.

Poplatek za užívání veřejného prostoru – vybírá se za zvláštní užívání veřejného prostranství jako například umístění dočasných staveb, zařízení cirkusů, vyhrazení trvalého

¹⁴⁵ *Nařízení obce Strání č. 1/2012: Nařízení o živnostenském podnikání.* In: . Strání, 2012.

parkovacího místa, tvorbě filmových a televizních děl. Dále OZV upravuje lokality v obci, za jejichž užívání je nutno poplatek zaplatit. Výše poplatku je stanovena dle důvodu užívání a podle počtu metrů čtverečních, které užívání zabírá. Příklad cen – parkovací místo – 1.500 korun/rok, umístění lunaparků či cirkusů – 10.000 korun/týden, umístění skládek 2 koruny den/m², zařízení pro prodej 30 korun den/m² atd. Splatnost těchto poplatků je u akcí, které jsou kratší než 7 dnů nejpozději v den zahájení akce, u delších akcí v den ukončení či do 31.12. daného roku. Osvobození od poplatku je u parkovacích míst, které jsou určeny pro osobu se zdravotním postižením, z akcí, jejichž výtěžek na charitativní a veřejně prospěšné účely, z akcí pořádaných obcí Strání atd.

Poplatek ze vstupného – platí ze vstupu na kulturní, sportovní, prodejní nebo reklamní akce, sníženo o daň z přidané hodnoty, poplatek je za to, že se účastník akce může zúčastnit. Akci je nutno 8 dní před začátkem ohlásit správní poplatku, a do 8 dnů po skončení akce ohlásit kolik je celková výše snižená o daň. Sazba poplatku z úhrnné částky činí 10 %. Poplatek je splatný nejpozději 30 dnů po skončení akce. Osvobozeny od placení jsou akce, jejichž výtěžek je určen na charitativní nebo veřejně prospěšné účely, akce, které pořádá obec Strání, akce s dobrovolným vstupným, akce dotované obcí Strání a akce pořádané organizacemi a spolky se sídlem v obci.

Touto vyhláškou se ruší OZV č. 1/2003.¹⁴⁶

3.3 Dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření probíhalo od listopadu 2018 do ledna 2019. Dotazníky byly umístěny na webovém serveru a šířeny pomocí autorčinných sociálních sítí a také na oficiálním profilu obce Strání. Dále byl prováděn sběr dat přímo v místě obce, především pak mezi občany, kteří sociální sítě a internet nepoužívají.

Dotazník se skládá celkem z 12 otázek, první čtyři otázky jsou identifikační. Kromě jedné otázky otevřené je většina otázek uzavřených či polootevřených. Pro respondenty bylo povinné odpovědět na všechny otázky.

¹⁴⁶ *Obecně závazná vyhláška č. 2/2010: Obecně závazná vyhláška o poplatcích v obci Strání.* In: . Strání, 2010.

Odpovědi v otevřených či polootevřených otázkách se budou třídit pomocí kódování, aby bylo možno je lépe definovat.

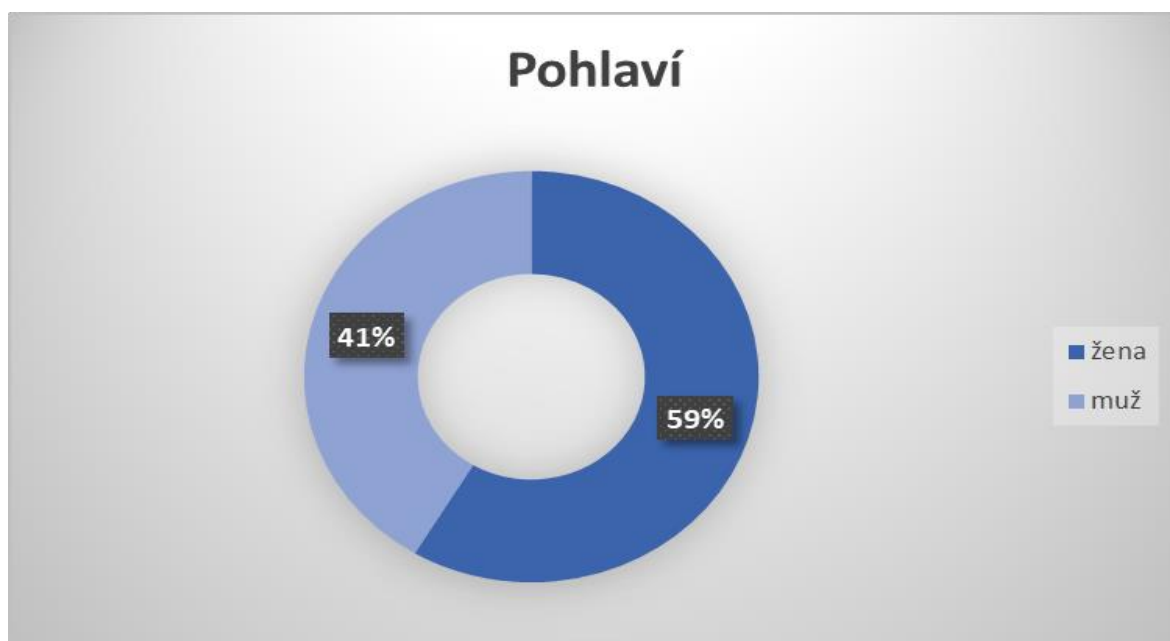
3.3.1 Výsledky dotazníkové šetření

Dotazníkové šetření probíhalo pomocí internetového serveru Vyplňto.cz po dobu 9 týdnů. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 140 respondentů. Z toho 36 pomocí osobní dotazování přímo v obci Strání autorkou. Odpovědi byly následně přepsány do internetového dotazníku, aby bylo snazší odpovědi porovnat. Dotazník byl šířen pomocí sociálních sítí, a to jak na osobním profilu autorky, tak na profilu obce Strání. Respondenti byli upozorněni, že dotazník je určen pouze pro obyvatele obce Strání.

1. otázka – Jste muž/žena

Z celkového počtu 140 respondentů, kteří vyplnili dotazník bylo celkem 82 žen a 58 mužů.

Obrázek 1 - Jste muž/žena

Zdroj – vlastní zpracování

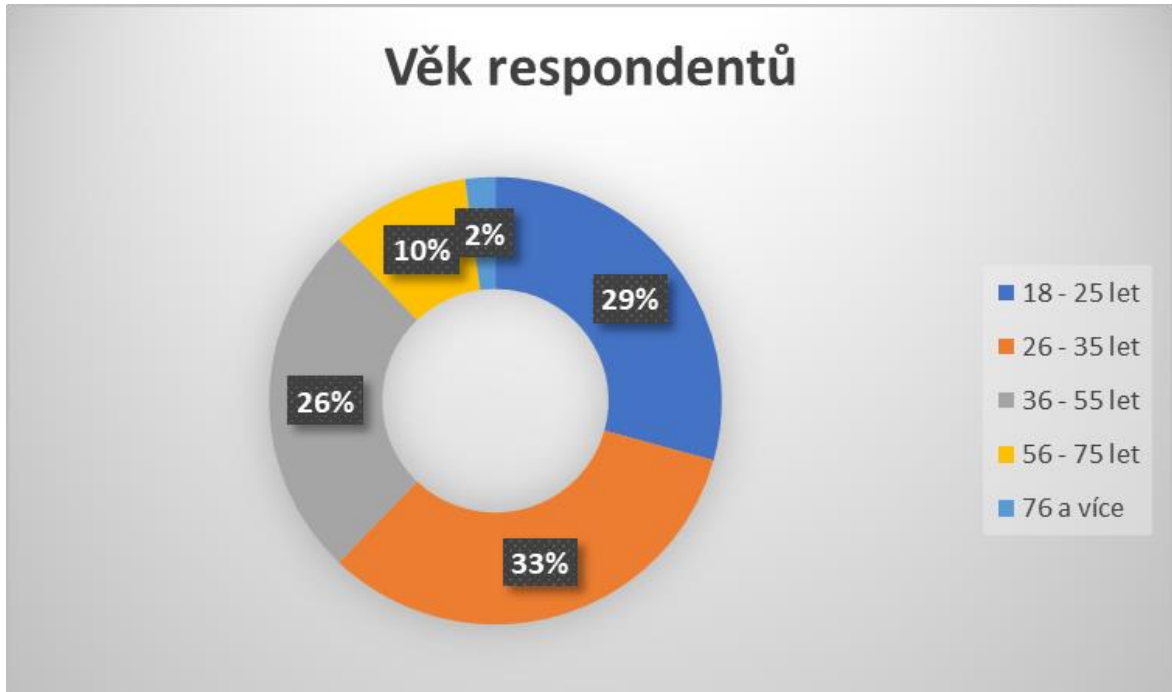
2. otázka – Do jaké věkové skupiny patříte?

Jednalo se o uzavřenou otázku s 5 možnostmi a to –

- 18–25 let – 41 respondentů
- 26–35 let – 46 respondentů

- 35–55 let – 36 respondentů
- 56–75 let – 14 respondentů
- 76 let a více – 3 respondenti

Obrázek 2 - Do jaké věkové skupiny patříte?

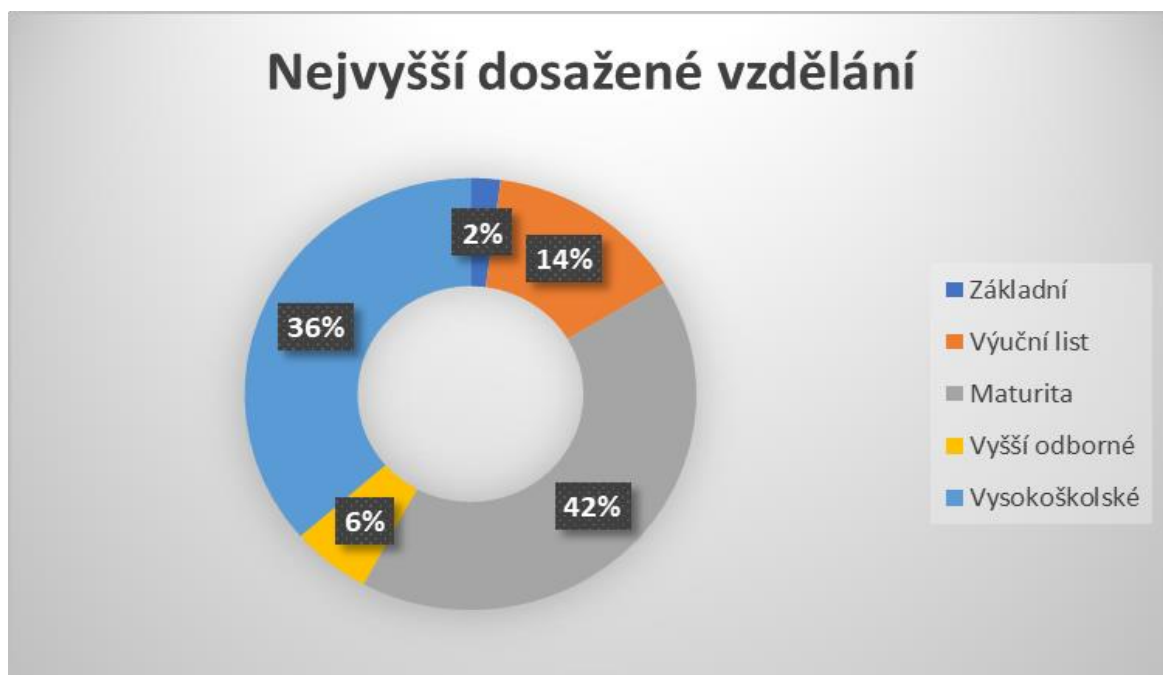
Zdroj – vlastní zpracování

3. otázka – Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Jednalo se o uzavřenou otázku s 5 možnostmi a to –

- Základní (případně nedokončené základní) – 3 respondenti
- Středoškolské – výuční list – 20 respondentů
- Středoškolské s maturitou – 58 respondentů
- Vyšší odborné – 8 respondentů
- Vysokoškolské – 51 respondentů

Obrázek 3 - Nejvyšší dosažené vzdělání

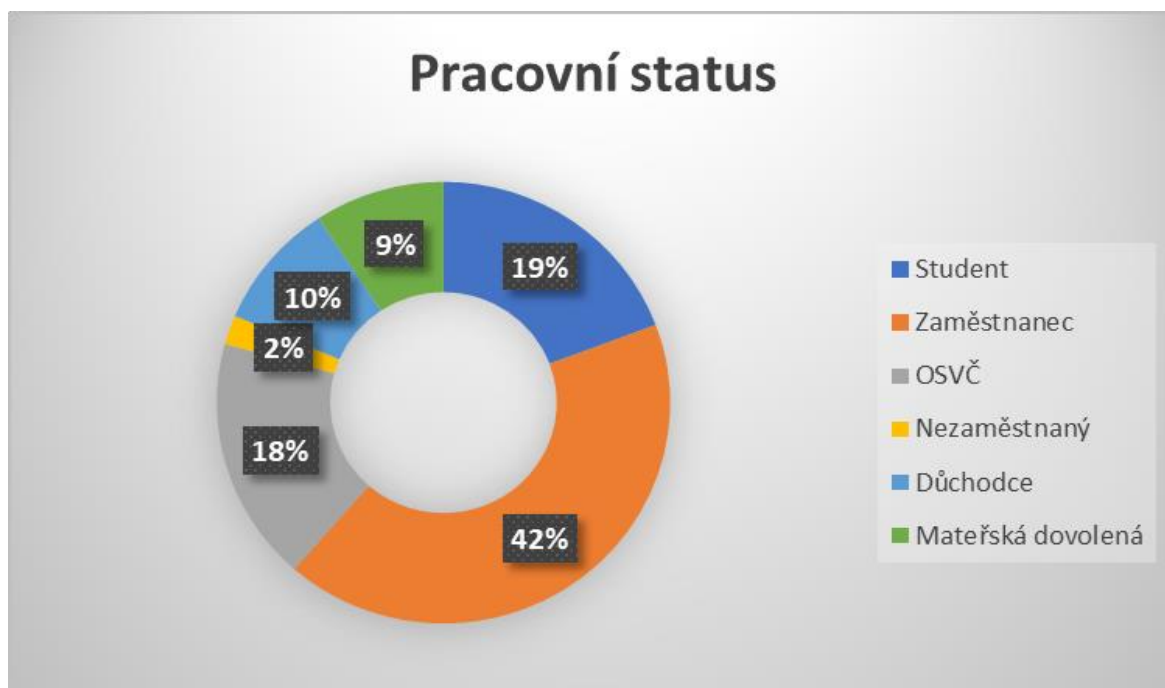
Zdroj – vlastní zpracování

4. otázka – Jaký je váš pracovní status?

Jednalo se o uzavřenou otázku se 6 možnostmi a to –

- Student – 27 respondentů
- Zaměstnanec – 59 respondentů
- OSVČ – 25 respondentů
- Nezaměstnaný – 3 respondenti
- Důchodce – starobní nebo invalidní – 13 respondentů
- Mateřská dovolená – 13 respondentů

Obrázek 4 - Pracovní status

Zdroj – vlastní zpracování

5. otázka – Víte, jak se nazývají právní předpisy, které vydává obec?

Otázka se dvěma možnostmi – ne a ano, jaké? Odpovědi se autorka rozhodla rozřadit pomocí metody kódování do 4 kategorií – 1. Obecně závazné vyhlášky – 54 odpovědi (všechny odpovědi, které obsahovali vyhlášky, OZV, vyhlášky obce apod.), 2. OZV a nařízení - 19 odpovědi (všechny odpovědi, které obsahují OZV i nařízení), 3. Nařízení – 1 odpověď a 4. kategorie – jiné – 3 odpovědi (sem autorka zařadila odpovědi, které neobsahovali správnou odpověď, kde nebyla zmíněna ani OZV ani nařízení – Ty, co jsou na úřední desce, směrnice). Z výsledků autorka konstatuje, že více než polovina obyvatel obce Strání ví, jak se nazývají právní předpisy, které vydává obec, což však zároveň stále znamená, že 45 % občanů to neví.

Obrázek 5 - Víte, jak se jmenují právní předpisy obce?

Zdroj – vlastní zpracování

6. otázka – Víte, kde tyto právní předpisy najdete? Pokud ano, kde?

Jednalo se o polouzavřenou otázku se dvěma možnostmi – první možnost byla „ne“, druhá možnost „ano, jaké?“, kde respondenti měli vypsát odpověď.

Autorka odpovědi pomocí metody kódování rozřadila do 3 kategorií – 1. kategorie web/internet – 40 odpovědí (všechny odpovědi obsahující webové stránky, web obce, www.strani.cz, na internetových stránkách obce apod.), 2. kategorie – úřední deska – 30 odpovědí (všechny odpovědi obsahující úřední desky obce, popis míst, kde jsou umístěny apod.), 3. kategorie – obecní úřad – 6 odpovědí. 43 % respondentů neví, kde právní předpisy v obci Strání hledat.

Obrázek 6 - Víte, kde tyto právní předpisy najdete?

Zdroj – vlastní zpracování

7. otázka – Víte, kdy byl vydán poslední právní předpis obce?

Polootevřená otázka se dvěma možnostmi – „ne“ a „ano, kdy?“, kdy mohli vepsat odpověď. 126 respondentů odpovědělo ne, a 16 uvedlo odpověď. Ty autorka pomocí metody kódování rozdělila na 2 kategorie a to „správné datum“ – 10 odpovědí, které byly správně (z různých variantách – letos, leden 2019, 01/2019, 1.1.2019, 4.1.2019, případně pro ty, kteří vyplňovali v prosinci leden 2018, či na začátku roku apod.) a 6 odpovědí, které byly špatně (25.11.2003, květen 2018, 2003 apod.)

Obrázek 7 - Víte, kdy byl vydán poslední právní předpis obce?

Zdroj – vlastní zpracování

8. otázka – Četli jste nějakou vyhlášku obce Strání?

Uzavřená otázka s možnostmi ano nebo ne. Odpověď „ano“ zvolilo 74 respondentů, odpověď „ne“ zvolilo 66 respondentů.

Obrázek 8 - Četli jste nějaký právní předpis obce?

9. otázka – Víte, které z těchto oblastí má obec Strání upravené právními předpisy?
Otázka je uzavřená s možnou volbou více odpovědí.

Možnosti odpovědí byly

- Pořádání veřejných akcí – ošetřeno OZV 1/2015 – 91 respondentů
- Místní poplatky – ošetřeno OZV 2/2015 – 104 respondentů
- Veřejná zeleň – ošetřeno OZV č. 3/2016 – 45 respondentů
- Pohyb psů po obci – ošetřeno OZV č. 1/2016 – 92 respondentů
- Komunální odpady – ošetřeno OZV č. 1/2018 – 109 respondentů
- Tržní řád – ošetřeno nařízením č. 1/2012 – 29 respondentů

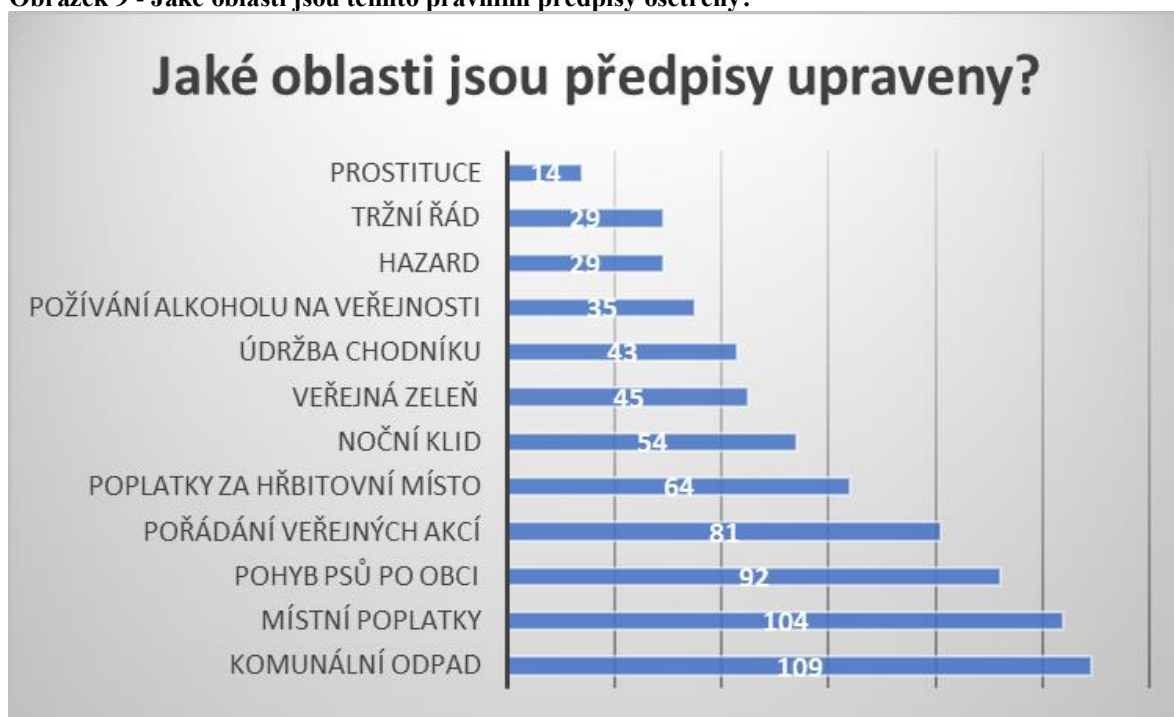
- Prostituce – 14 respondentů
- Požívání alkoholu na veřejnosti – 35 respondentů
- Hazard – 29 respondentů
- Poplatky za hřbitovní místo – 64 respondentů
- Údržba chodníku – 43 respondentů
- Noční klid – 54 respondentů

Nejvíce respondentů – 109 - uvedlo, že obec Strání má právním předpisem upraveny záležitosti komunálního odpadu, což je 78 % respondentů – zde můžeme vidět, že i když občané neví, jak se právní předpisy nazývají, a i když žádný předpis nečetli, ví, že jsou staveny poplatky pro odvoz odpadu. Druhé největší podvědomí mají respondenti o místních poplatcích, uvedlo tak 104 respondentů, což je 74 %. Na třetím místě skončil pohyb psů po obci, podvědomí, že obec má tuhle OZV má 92 respondentů, což je 65 %. O pořádání veřejných akcí má podvědomí 81 respondentů, což je 58 %, v této OZV je zároveň řešen částečně i noční klid v obci v době pořádání veřejných akcí na oslavy konce roku, o kterém má podvědomí 54 respondentů, což je 38,5 %. Že existuje poplatek za hřbitovní místo si myslí 64 respondentů, což je téměř 48 % dotazovaných, tento poplatek však v obci Strání zaveden není. OZV je ošetřena také starost o veřejnou zeleň, tu označilo 45 respondentů, což je 32 %.

Údržba chodníku žádnou OZV v obci ošetřena není, hlasovalo pro ni však 43 respondentů, což je necelých 31 % dotazovaných. Stejně tak není ošetřen ani hazard v obci, což si myslí 29 dotazovaných, což je přes 20 %. Ošetřena není ani prostituce, což dalo pouze 14 dotazovaných, což je 10 %.

Pouze 29 občanů (což je pouze něco málo přes 20 %) uvedlo, že je právním řádem ošetřen tržní řád v obci Strání, autorka zde uznává svou nepřesnou formulaci. Domnívá se, že kdyby uvedla, že je v obci zakázán podomní prodej, počet respondentů by byl mnohem vyšší.

Obrázek 9 - Jaké oblasti jsou těmito právními předpisy ošetřeny?

Zdroj – vlastní zpracování

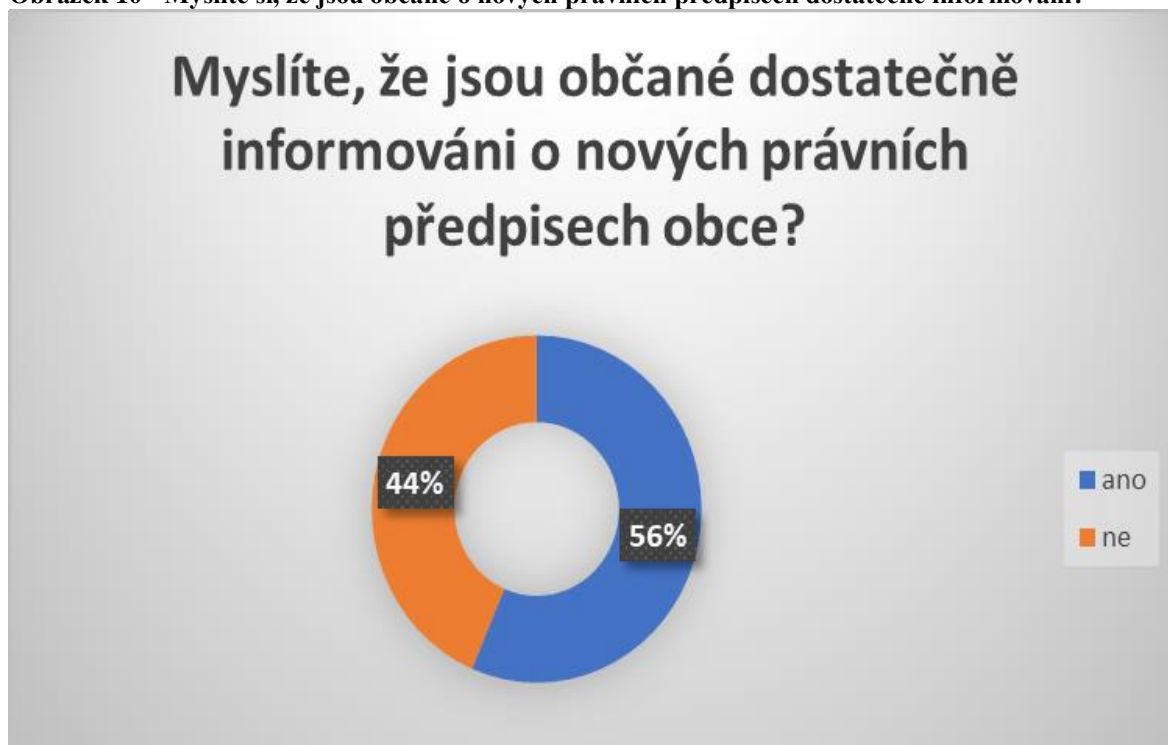
10. otázka – Máte pocit, že jsou občané dostatečně informováni o nových právních předpisech obce?

Jednalo se o uzavřenou otázku se dvěma možnostmi – ano nebo ne.

79 respondentů se vyslovilo pro možnost „ano“ 61 dalo možnost „ne“.

Což sice znamená, že více než polovina občanů je s informovaností ze strany obce spokojena, ale 44 % spokojeno není, proto autorka v závěru práce sestaví seznam doporučení, jak by obec Strání mohla lépe své občany informovat ke vzájemné spokojenosti obou stran.

Obrázek 10 - Myslíte si, že jsou občané o nových právních předpisech dostatečně informováni?

Zdroj – vlastní zpracování

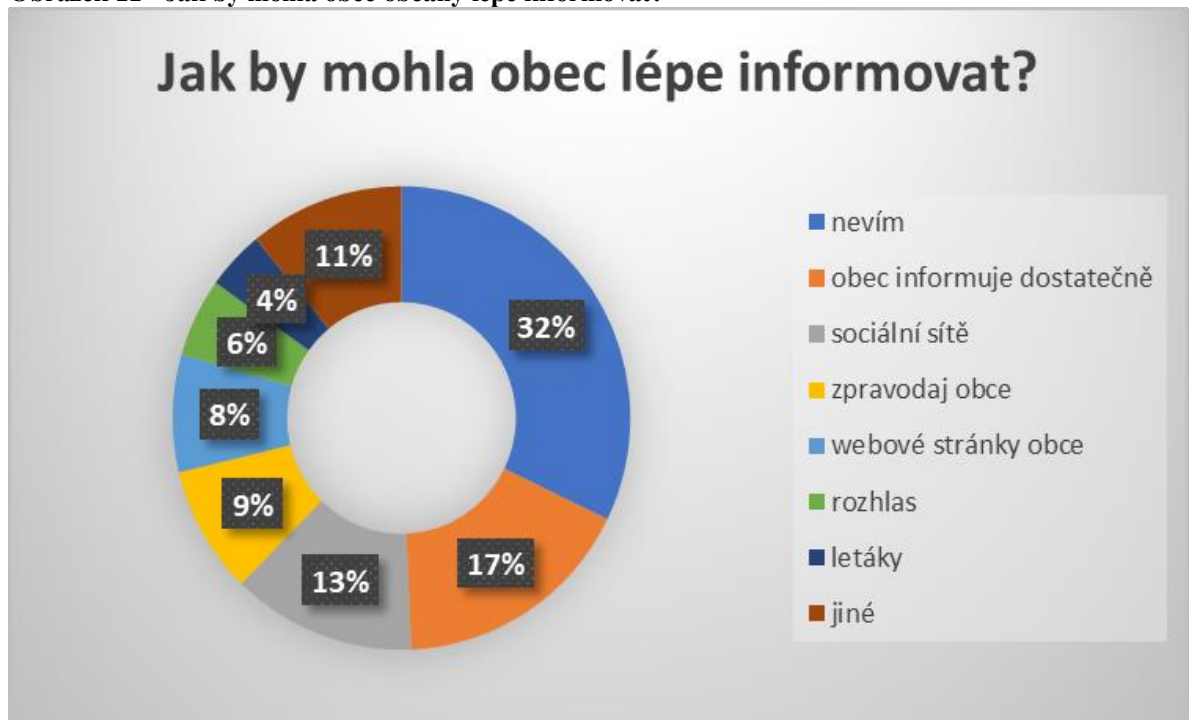
11. otázka – Jak by mohla obec mohla občany lépe informovat?

Jednalo se o otevřenou otázku, kde každý respondent mohl napsat vlastní názor.

Odpovědi autorka rozřadila pomocí metody kódování do několika kategorií –

1. kategorie „nevím“ – 47 respondentů
2. kategorie „obec informuje dostatečně“ – 25 respondentů
3. kategorie – „více využít sociální sítě“ – 19 respondentů
4. kategorie – „více využívat zpravodaj obce“ – 13 respondentů
5. kategorie – „více využívat internetové stránky obce Strání“ – 12 respondentů
6. kategorie – „více využít rozhlas“ – 8 respondentů
7. kategorie – „letáky do schránek“ – 6 respondentů
8. kategorie – „jiná odpověď“ – 16 respondentů – využití e-mailových adres občanů, vydávat obecní noviny, kde každá nová OZV bude shrnuta, setkávání vedení obce s občany, pravidelný článek, který by všechny vyhlášky shrnoval, zavedení informačního SMS kanálu.

Obrázek 11 - Jak by mohla obec občany lépe informovat?

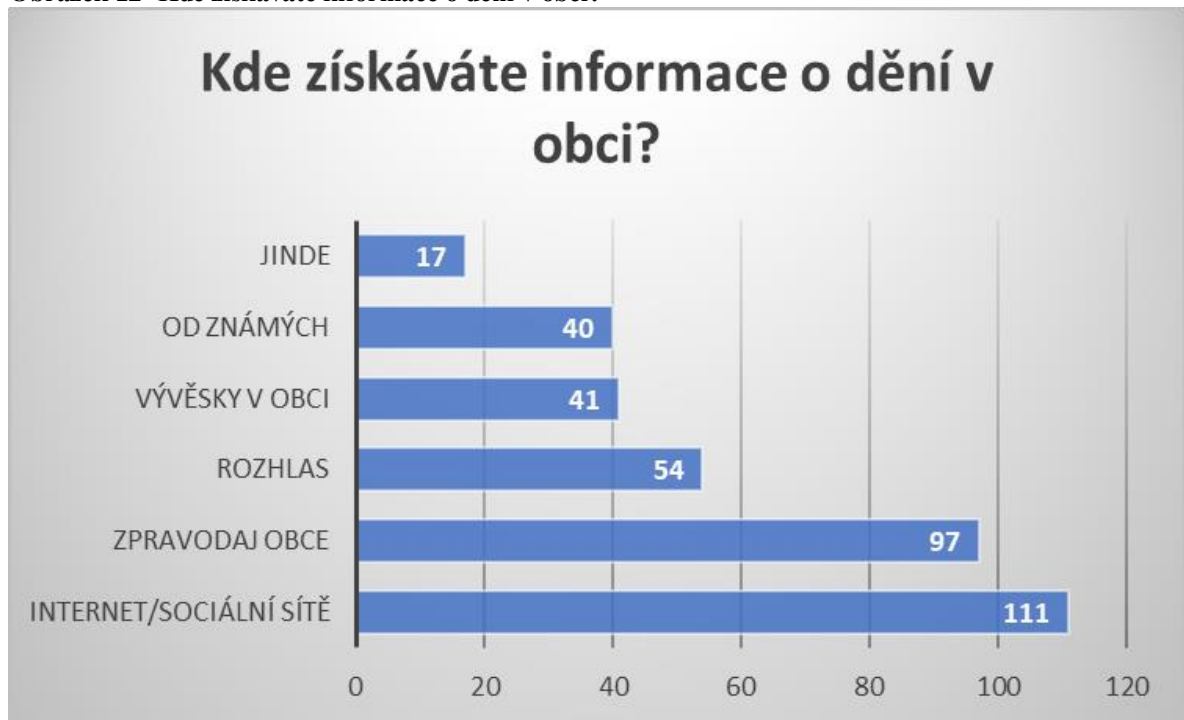
Zdroj – vlastní zpracování

12. otázka – Kde získáváte informace o dění v obci?

Polouzavřená otázka s možnostmi, respondent měl možnost zvolit více možností

- Internet, sociální sítě (Facebookové stránky obce) – 111 respondentů
- Zpravodaj obce – 97 respondentů
- Rozhlas – 54 respondentů
- Vývěsky v obci – 41 respondentů
- Od známých – 40 respondentů
- Jinde – kde? – 17 respondentů

Obrázek 12- Kde získáváte informace o dění v obci?

Zdroj – vlastní zpracování

3.3.2 Výsledky výzkumu

Výzkum probíhal pomocí internetového serveru www.vyplnto.cz od listopadu 2018 do ledna roku 2019. Výzkumu se účastnilo 140 respondentů. Dotazník byl šířen pomocí jak osobních, tak i veřejných sociálních sítí. Na osobních profilech během toho období 4x a na oficiálním profilu obce Strání na Facebooku jednou.

Hlavní výzkumnou otázkou bylo, zda jsou občané informováni dostatečně o OZV a nařízení v obci Strání. Hypotézu po zhodnocení výzkumu můžeme potvrdit. Více než polovina občanů ví, jak se právní předpisy vydávané obcí jmenují, více než polovina občanů již nějaký právní předpis obce četla a více než polovina má pocit, že obec je o nových právních předpisech informuje dostatečně. Občané sice přesně neví, kdy byl poslední předpis vydán, ale o to, jaké oblasti jsou OZV a nařízeními upraveny podvědomí mají dostatečné.

3.3.3 Srovnání

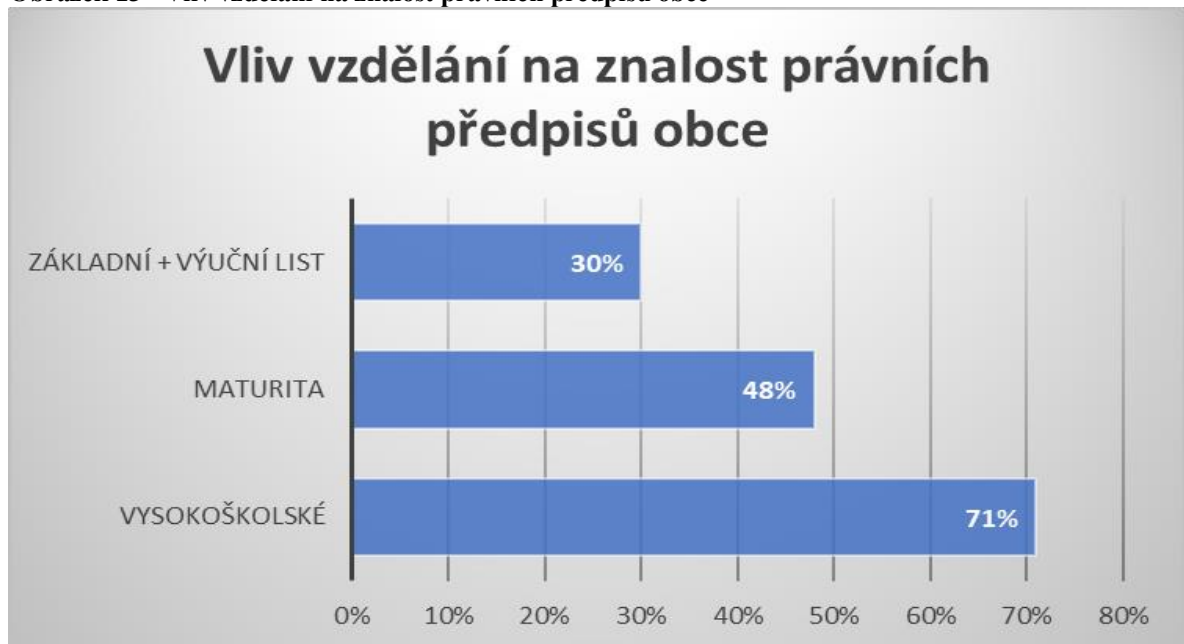
V této části bude autorka srovnávat, zda mají socioekonomické ukazatele vliv na informovat ohledně OZV v obci Strání.

Souvislost mezi vzdělání a znalostí pojmu právních předpisů

Zde bude autorka zkoumat, zda má nejvyšší dokončené vzdělání vliv na znalost právních předpisů obce. Hypotézou je, že čím vyšší vzdělání, tím bude vyšší znalost právních předpisů obce.

U lidí, kteří označili své vzdělání na vyšší odborné či vysokoškolské, což bylo celkem 60 respondentů, se znalost právního předpisu zvyšuje na 71 % respondentů, kteří správně odpověděli, jak se nazývají právní předpisy, které vydává obec a pouze 29 % respondentů dalo, že neví odpověď. U vyhodnocení všech respondentů dalo odpověď „nevím“ 45 %. Pokud to porovnáme s respondenty, kteří uvedli své vzdělání jako základní nebo středoškolské s výučním listem, tak zde pojem právní předpis obce nezná téměř 70 % respondentů a pouze 30 % z nich znalo správnou odpověď. Co se týká osob se středoškolským vzděláním s maturitou, tam znalost právních předpisů u respondentů byla 48 %. Po tomto porovnání autorka konstatuje, že vzdělání má vliv na znalost právních předpisů obce. Hypotéza je tedy potvrzena.

Obrázek 13 - Vliv vzdělání na znalost právních předpisů obce

Zdroj – vlastní zpracování

Vliv věku na znalost právních předpisů obce

Zde autorka bude zkoumat, zda má věk vliv na znalost právních předpisů obce.

U věkové skupiny 18-25 let 56 % respondentů nezná pojem právních předpisů obce, 44 % zná. U věkové skupiny 26–35 let pouze 39 % respondentů nezná pojem, zná 61 % respondentů. U věkové skupiny 36-55 let 42 % nezná pojem, 58 % zná. U věkové skupiny 55+ nezná pojem také 42 % respondentů, a taktéž 58 % zná. Pokud budeme brát 50 % jako hranici znalosti pojmu, můžeme konstatovat, že občané starší 26 let mají lepší znalost než občané do 25 let. Velký vliv však věk na znalost pojmů nemá.

Obrázek 14 - Vliv věku na znalost právních předpisů obce

Zdroj – vlastní zpracování

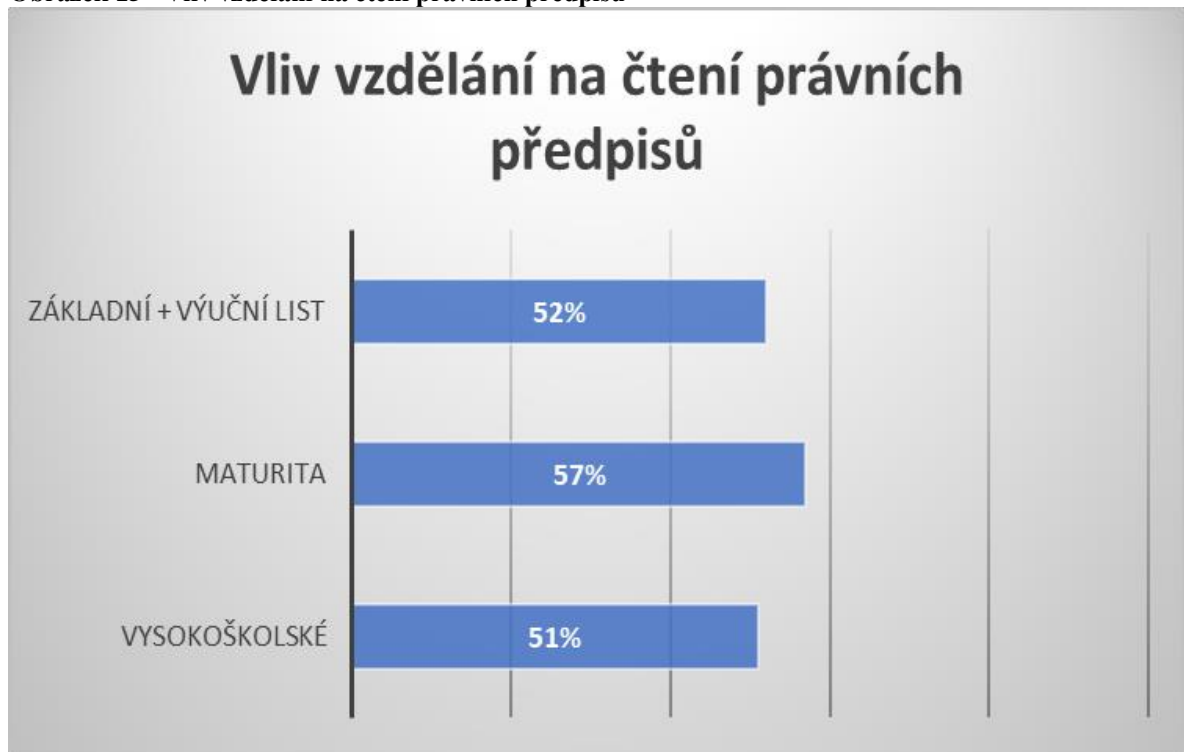
Vliv vzdělání na čtenost právních předpisů obce Strání

Zde se bude autorka zabývat vlivem vzdělání a faktem, zda respondent četl alespoň jednu OZV či nařízení. U respondentů se základním nebo středoškolským vzděláním s výučním listem četlo nějaký právní předpis obce Strání 52 % respondentů a 48 % nečetlo.

U respondentů se středoškolským vzděláním s maturitou četlo nějaký právní předpis obce Strání 57 % respondentů a 43 % nečetlo. U respondentů vyšším odborným nebo vysokoškolským vzděláním četlo nějaký právní předpis obce Strání 51 % respondentů a 49 % nečetlo.

Po tomto této analýze můžeme konstatovat, že vzdělanost nemá vliv na čtení právních předpisů obce.

Obrázek 15 - Vliv vzdělání na čtení právních předpisů

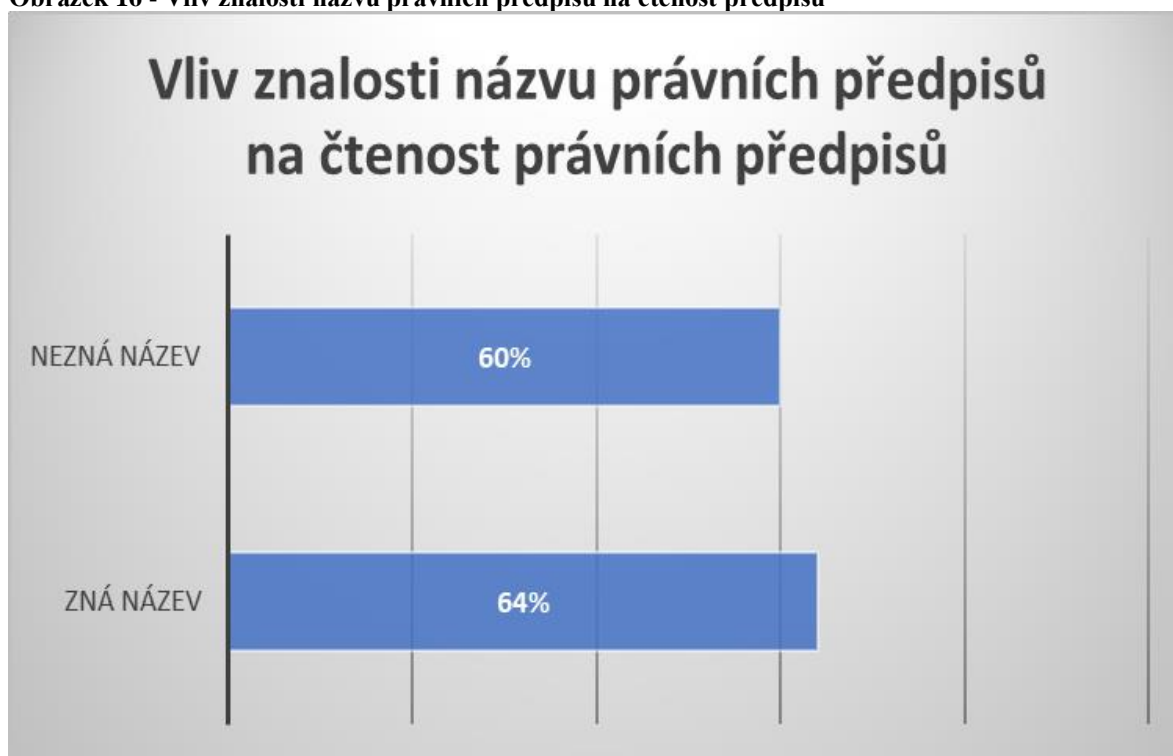
Zdroj – vlastní zpracování

Vliv znalosti právních předpisů na jejich čtení

Zde se bude autorka zabývat vlivem znalosti pojmů právních předpisů a faktem, zda si respondent alespoň jednu OZV či nařízení přečetl.

U respondentů, kteří odpověděli, že ví, jak se nazývají právní předpisy obce, bylo zároveň téměř 64 %, kteří nějakou OZV četli, 36 % respondentů ani jednu OZV ani nařízení nečetli. Zajímavostí je, že u respondentů, kteří uvedli, že neví, jak se jmenují právní předpisy obce, jich přes 60 % uvádí, že nějakou OZV či nařízení četli. Z toho lze konstatovat, že respondenti si nebyli jisti názvem právních předpisů, ale i tak ví, o jaké problematice je řeč.

Obrázek 16 - Vliv znalosti názvu právních předpisů na čtenost předpisů

Zdroj – vlastní zpracování

3.4 Rozhovory

Rozhovory se současnými i bývalými zastupiteli obce autorka do své práce zařadila z důvodu srovnání výsledků dotazníkového šetření s obyvateli obce Strání a informacemi od zastupitelů, k lepšímu pochopení celé této problematiky. Rozhovory probíhaly pomocí strukturovaného dotazování, aby bylo možno odpovědi srovnat.

3.4.1 Rozhovor s Antonínem Popelkou

Antonín Popelka je zastupitelem obce Strání od roku 2010, od roku 2014 pak dělá starostu obce až dodnes. Vyhlášky a nařízení obce bere pouze jako řešení velkých problémů, dle jeho názoru je všechno důležité obsaženo v zákoně, který mají občané dodržovat a všechno důležité je obsaženo v již vydaných vyhláškách, proto považuje vyhlášení dalších za nadbytečné. Dle jeho názoru to občany obtěžuje a čím méně vyhlášek, tím lépe. Rozdílem mezi OZV a nařízením si je jistý, ví, že OZV je schvalována zastupitelstvem a nařízení radou obce. Všechny OZV, které byly za jedno působnosti vyhlášeny konzultoval s krajským úřadem, odbornou komisí kvůli OZV nezřizoval, ale vždy

problematiku konzultoval s danými odborníky. Co se týká příjmů, ty z poplatků tvoří pouhý zlomek příjmů obce, proto ani nejsou problémy s placením, ale jako všude se najdou jedinci, kteří ani tyto nízké poplatky nezaplatí, za problém to však nepovažuje. Pokud je nová OZV schválena, informuje občany pomocí dvou vývěsek v obci, informaci také dávají na webové stránky obce, kde je také možno nalézt všechny platné OZV. Informovanost občanů považuje za dostatečnou, podotýká však, že 85 % občanů se o toto problematiku nezajímá, pokud však někdo má zájem, informace jsou dostupné a není problém si je najít.

3.4.2 Rozhovor s Mgr. Ondřejem Benešíkem

Ondřej Benešík je zastupitelem obce od roku 2002, starostu dělal v letech 2010–2014, momentálně se politice věnuje jako poslanec Parlamentu České republiky. Jako nejčastější motivaci k vydávání obecně závazných vyhlášek v obci uvádí impulz od občanů, kteří v době jeho působení měli problémy s podomním prodejem, proto v roce 2012 nechal jakožto starosta obce dát ke schválení nařízení, které by tento podomní prodej zakázalo. Vydávání vyhlášek a nařízení konzultoval jak s krajským úřadem ve Zlíně, tak i s občany obce Strání, odbornou komisi obec nezřizuje, podle jeho slov stačilo projednávání na radě obce a zastupitelstvu. Vyhlášky obec nezřizovala kvůli zvyšování příjmů obce, příjem do rozpočtu byl dle jeho slov symbolický a šlo spíše o regulaci a jednodušší evidenci. Dle jeho slov obec typu Strání na poplatcích vydělávat, to se týká spíše lázeňských měst a vesnic. Občané se do dluhů vůči obci dostávali spíše kvůli dluhu na vodném stočném než kvůli neplacení poplatků, i takové případy však za jeho působení nastaly. Obec se snažila občanům, především těm ze sociálně slabých rodin vycházet vstříc a domluvit se na postupném splácení, vedení obce v žádném případě nechtělo svým občanům nezpříjemňovat život. Impulzem k vydávání vyhlášek byly především podněty občanů, kteří jej navštěvovali na obecním úřadě, případně telefonáty či osobní setkávání s občany, kde mu sdělovali své problémy a děním v obci, v době jeho působení se občanům snažil vycházet maximálně vstříc, aby se jim v obci dobře žilo. Při vydání nové vyhlášky občany 14 dní předem informoval na úřední desce, což je povinnost dle zákona, jak správně podotýká. V době jeho působení se obec také začala aktivně začala prezentovat na sociální síti Facebook, kde ve zkrácené verzi občany také informovali. Dále si o nových vyhláškách občané mohli přečíst v obecním zpravodaji a na webových stránkách obce. Co se týká

informovanosti, tak Ondřej Benešík ji považuje za dostatečnou, obecní úřad je lidem přístupný a jak říká, kdo si informace najít chce, najde je snadno a rychle.

Přístup pana Benešíka bych uvedla jako zodpovědný, o vyhláškách v obci ví, orientuje se, o dění v obci má zájem, vždy se snažil vycházet občanům obce vstříc.

3.4.3 Rozhovor s Pavel Mimochodkem

Pavel Mimochodek byl dlouholetým zastupitelem obce již od roku 1998 až do roku 2014. V letech 2000 až 2006 a poté od 2010 až 2014 byl místostarostou obce, v letech 2010 až 2014 dělal starostu obce. Rozdílem mezi obecně závaznou vyhláškou a nařízením si není jistý, nesprávně udává, že obec Strání vydává pouze vyhlášky, i přesto, že za jeho působení bylo vydáno nařízení o živnostenském podnikání. K vydávání vyhlášek byl motivován situacemi k obci, jako příklad uvádí zvýšení počtu v obci, kdy začal být problém s exkrementy v obci, proto inicioval OZV o pohybu psů v obci, aby tento problém vyřešil. Vyhlášky konzultoval s krajským úřadem ve Zlíně, stejně jako s občany na veřejných jednání zastupitelstva obce. Stejně jako Ondřej Benešík uvádí, že obec neměla zřízenou odbornou komisi, ale že všechny vyhlášky byly konzultovány s odborníky na dané téma. Dále se s Benešíkem shodne, že příjem z poplatků tvořil zanedbatelnou část příjmů obce, stejně jako neuvádí větší problém s dluhy občanů, především pak díky pečlivým pracovníkům obce Strání, kteří dokázali situaci vždy vyřešit. Jako podněty k vydávání vyhlášek, stejně jako Benešík, uvádí podněty od občanů, řešení nastalé situace. Občani o nových vyhláškách byli informováni pomocí zastupitelstvech, veřejných jednání rady obce či v obecním zpravodaji. Jako nápad pro zlepšení navrhuje pravidelně shrnout všechny platné vyhlášky v místním zpravodaji, aby se občanům připomenulo, co je platné. Tento nápad autorka shledává jako velmi dobrý a užitečný a použije jej ve svém seznamu doporučení.

4 Vyhodnocení a diskuze

Byly provedeny dva výzkumy pro zjišťování dané problematiky. Byl proveden sběr prvotních dat pomocí dotazníkového šetření mezi obyvateli obce Strání, kterého se zúčastnilo 140 respondentů. Z celkového počtu respondentů převažovaly ženy a lidé ve věku mezi 26 – 35 lety, což odpovídá uživatelům internetu. Nicméně i skupina 18 – 25 let a 36 – 55 let v dotazníku dostatečně zastoupena. Menší zastoupení je u věkové skupiny 55+, která dosahuje 12 %. Ve vzdělání je nejvíce respondentů zastoupena se středoškolským s maturitou, s těsným závěsem vysokoškolského vzdělání. Méně je pak zastoupeno vzdělání středoškolské s výučním listem, vyšší odborné a základní. Co se týká povolání, nejvíce respondentů uvedlo, že jsou zaměstnanci, následovali studenti a OSVČ v podobném poměru, menší bylo zastoupení důchodců (starobních i invalidních), žen na mateřské dovolené a nezaměstnaných.

Další otázky se již zaměřovaly na právní normotvorbu obcí. Více než 50 % respondentů správně vědělo, co jsou právní předpisy v obci, tato informace byla srovnána v jednotlivých skupinách dle vzdělání, po komparaci je možno tedy konstatovat, že znalost pojmu právních předpisů roste s vyšším dosaženým vzděláním. Stejně tak jako více než 50 % respondentů ví, kde takové právní předpisy hledat. Dle předpokladů většina obyvatel neví, kdy byla poslední OZV či nařízení vydáno. Více než 50 % respondentů nějakou vyhlášku četlo. Zde byla zajímavá komparace mezi respondenty, kteří věděli, jak se nazývají právní předpisy obcí, a kteří toto nevěděli. Ukázalo se, že procento odpovědí je u obou skupin velmi podobné. Je tak možno konstatovat, že i když respondent nezná názvy právních předpisů v obci, ví, o jakou problematiku se jedná a dokáže si to spojit dohromady.

V další otázce měli respondenti označit oblasti, které jsou pomocí OZV a nařízení v obci Strání upraveny. Většina obyvatel ví, že v obci jsou upraveny komunální odpady, místní poplatky a pohyb psů na veřejnosti. Horší byla znalost u tržního řádu, který je upraven nařízením obce. Také správně většina obyvatel neoznačila požívání alkoholu na veřejnosti, hazard a prostituci, které v žádném právním předpisu upraveny nejsou.

V další otázce se více než 56 % respondentů vyjádřilo, že má pocit, že obecní úřad o svých vyhláškách informuje dostatečně. V předposlední otázce se autorka respondentů zeptala, jak by obec mohla tuto informovat zlepšit, kromě odpovědí, že informovanost je dostatečná a že respondenti neví, mezi nejčastější návrhy patřilo větší zapojení sociálních sítí, místního zpravodaje, rozhlasu a webových stránek obce. Poslední otázka pak směřovala k informačním kanálům, odkud respondenti získávají informace o dění v jejich obci. Nejvýše se ocitly sociální sítě a zpravodaj obce, poté rozhlas, vývěsky v obci, v menším množství také webové stránky, informace od známých apod.

4.1 Vyhodnocení rozhovorů

4.1.1 Rozhovory se starosty

Po rozhovoru se všemi třemi starosty, kteří vedou město posledních více než 18 let, autorka konstatuje, že obyvatelé obce Strání si své vedení zvolili zodpovědně. I když u pana Benešika i pana MIMOCHODKA proběhlo zaváhání ohledně rozdílu mezi OZV a nařízením, tak jinak vydávání vyhlášek bylo bez problémů. Všechny vyhlášky obec před jejich schvalováním konzultovala s krajským úřadem, obec sice kvůli OZV či nařízení nezřizovala odborné komise, ale vždy danou problematiku konzultovala jak s odborníky, tak zastupitelstvo obce dává možnost i svým občanům, aby se jejich zasedání účastnili a případně se mohli k dané problematice vyjádřit. U všech vyhlášek byla také dodržena 14denní doba, kdy OZV či nařízení musí být vyvěšena na úřední desce. Co se týká placení, ani jeden ze starostů neuvádí, že by šlo o významný příjem rozpočtu obce, příjmy z poplatků, které jsou stanoveny OZV považují za minimální. Stejně tak shodně dodávají, že v obci, až na výjimky, není problém s placením poplatků.

Největší rozdílem mezi současným vedením obce a minulým je důvod vydávání vyhlášek. Pan Popelka se snaží vyhlášek vydávat co nejméně, na rozdíl od pánů MIMOCHODKA a Benešika, kteří se snažili vydávat vyhlášky na popud občanů, aby řešili aktuální problémy v obci. Důvodem může také být, že všechny pro obec a její občany důležité oblasti, které lze OZV spravovat, jsou již v obci ošetřeny.

4.1.2 Rozhovory s poslanci

Do práce byly zakomponovány dva krátké rozhovory s poslanci Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, aby byl pohled na OZV a nařízení nejen ze strany občanů, volených zastupitelů obce, ale i zákonodárců.

I přesto, že oba poslanci jsou ze stejné politické strany, jejich názory se liší. Marian Jurečka si myslí, že obce by mohly mít větší pravomoci, protože nejlépe rozumí tomu, co se v jejich obci děje, kdežto Marek Výborný si myslí, že pravomocí mají obce dostatek, problém vidí spíše ve špatné informovanosti a znalosti zastupitelů, kteří neví, jaké mají možnosti ve tvorbě OZV a nařízeních a neví, jak je napsat správně.

4.2 Soubor doporučení pro vedení obce

Vedení obce nebylo svými občany hodnoceno nijak negativně. Více než 50 % respondentů zná název právních předpisů obce a více než 50 % respondentů má pocit, že obce své občany informuje dostatečně. Ale stále je tady 44 % respondentů, kteří tento pocit nemají a je důležité, aby tito občané byli lépe informováni. Proto by vedení obce mohlo podniknout kroky ke zlepšení situace.

- Předem občany informovat o záměru vydat OZV, a to pomocí sociálních sítí, informací v místním zpravodaji a pomocí místního rozhlasu.
- Dát občanům dostatek času pro připomínky k chystajícím se vyhláškám.
- Po schválení vyhlášky o této skutečnosti informovat pomocí rozhlasu, a na sociální síť, webových stránkách obce krátce, stručně a pochopitelně shrnout čeho se OZV týká.
- Probudit zájem lidí o zasedání zastupitelstva obce, aby se občané obce mohli aktivně zapojit (např. jednání svolávat ve večerních hodinách, aby lidé měli čas dorazit po práci, zajistit dostatečný prostor pro občany, dát jim vyhraněný prostor pro dotazy).
- Pořádat pravidelné sezení se zastupiteli obce, kde by občané mohli debatovat se zastupiteli obce, nejen na téma již platných právních předpisů, ale také debatovat nad novými návrhy či sami tyto návrhy předkládat.

- Jednou za rok ve vydání místního zpravodaje shrnout stručně všechny účinné vyhlášky a nařízení, aby obyvatelé měli jasno, co je platné.
- Vytvoření stručné brožury o již platných OZV a nařízeních a jejich rozmístění na veřejně dostupná místa.
- Všem novým obyvatelům dát všechny platné OZV a nařízení, aby byli informováni, jaké poplatky a OZV v obci platí.
- Vytvořit krátké návody pro často pokládané otázky, například, co musí obyvatelé udělat, pokud si chtějí zabrat veřejné prostranství /na jakých místech je to možné, komu to musí hlásit, jak moc dopředu je nutno to nahlásit, zda je nutno dalších povolení, jaké jsou podmínky záboru a za jakým účelem apod.) nebo pokud si chtějí pořídit psa (kam je nutné to nahlásit, do kdy je to nutno nahlásit, jaké jsou poplatky na jednoho psa, případně na druhého a další psy, jaké jsou potřeba povolení, očkování, kde je možný volný pohyb psů po obci, atd.)

5 Závěr

Cílem práce bylo na základě analýzy právní úpravy vyhodnotit problematiku normotvorby obcí z teoretického i praktického hlediska, získat pohled občanů obce Strání, současných i bývalých starostů, ale také zákonodárců na problematiku právních předpisů obcí.

Každá obec v naší republice má možnost dle Ústavy tvořit vlastní právní předpisy, kterými bude upravovat záležitosti místního charakteru – OZV a nařízení. To se však musí dít v mezích zákona, a to především dle Ústavy České republiky a také zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, který je pro řízení obce zásadní.

Důvodem k vydávání právních předpisů v obci je především vymýcení negativních jevů (podomní prodej, prostituce atd.), dále ochrana veřejného pořádku v obci (např. možnost zakázat volné pobíhání domácího zvířectva, zákaz hlasitých produkcí a ohňostrojů) zvýšení příjmů do obecního rozpočtu (poplatky za pořádání veřejných akcí, poplatky za psa, poplatky za hřbitovní místo atd.) nebo, jak uvádí současný starosta obce Strání, pro upřesnění stávajících předpisů a pro jejich lepší srozumitelnost.

V teoretické části byla zpracována charakteristika normotvorby obcí, byly zde vysvětleny zásadní pojmy jako samospráva, stručná historie normotvorby obcí i krátké srovnání s jinými zeměmi v Evropské unii, zdůrazněny rozdíly mezi samostatnou a přenesenou působností obce, především pak v souvislosti s tvorbou právních předpisů obce, byl také popsán proces postupu tvorby, schvalování a rušení místních právních předpisů pomocí metodiky od Ministerstva vnitra

Byly strhnuty nejčastější chyby při tvorbě právních předpisů v obcích, poté byly strnuty případy, kdy kvůli nedodržení zásad i přes zapomenutí Ministerstva vnitra, musely být OZV některých obcí zrušeny Ústavním soudem, jednalo se především o případy, kdy OZV upravovaly problematiku, která má být upravována na celostátní úrovni nebo obce vydali OZV, která upravovala problematiku, která již byla upravena jinou OZV.

Na začátku praktické části práce byly popsány všechny platné OZV v obci Strání (OZV se týkají místních poplatků za svoz odpadu, obnovy místní zeleně a kompostování, nakládání

s odpadem, ošetření pohybu psů, pořádání, průběh a ukončení veřejných akcí, poplatků za užívání veřejného prostoru, poplatků ze vstupného) a jedno nařízení, které se týká živnostenského podnikání, jedná se především o regulaci tzv. podomního prodeje, se kterým obec v minulosti měla velké problémy.

Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že více než polovina respondentů z obce Strání ví, jak se právní předpisy v obci nazývají a také více než polovina má pocit, že informovanost o nových vyhláškách a nařízeních je dostatečná. Ovšem stále 44 % respondentů tento pocit nemělo a informovanost považují za nedostatečnou, proto byl autorkou sestaven seznam doporučení ke zlepšení komunikace obce s občany.

Byly také porovnávány odpovědi se sociodemografickými aspekty. Potvrdila se hypotéza, že znalost pojmu právních předpisů roste s vyšším vzděláním. Lze tedy konstatovat, že čím vyšší vzdělání, tím lepší znalost názvu právních předpisů. Dále byl porovnán věk se znalostí názvu právních předpisů. Zde hypotéza byla vyvrácena, lze tedy konstatovat, že věk nemá vliv na znalost názvu právních předpisů. Další hypotéza, že respondenti, kteří znají názvy prvních předpisů, budou mít větší procento odpovědí, že nějaký právní předpis četli. Tato hypotéza se nepotvrdila, procento respondentů bylo srovnatelné. Lze tedy konstatovat, že i respondenti, kteří nevěděli, jak se právní předpisy obce nazývají, tyto předpisy četli. Další částí praktické části práce byly rozhovory s bývalými starosty i se současným starostou obce. Starostové se v problematice orientovali a v rozhovorech zmiňovali, že vyhlášky dělají především pro občany obce a řešení aktuálních problémů v obci. Všichni se shodli, že občani jsou informováni dostatečně, a že pokud mají zájem vědět o OZV a nařízením více, není problém informace jednoduše vyhledat, a to jak na webových stránkách obce, tak i na vývěskách v obci, které jsou dostupné nepřetržitě. Do práce byly také zakomponovány dva krátké rozhovory s poslanci Parlamentu ČR.

Ke zlepšení informovanosti občanů autorka navrhla seznam doporučení, protože 44 % respondentů uvedlo, že nemá pocit, že informovanost ze strany obce je dostatečná, např. každou novou vyhlášku shrnout pomocí jednoduché grafiky na oficiálním profilu obce na sociálních sítích, zkrácený popis OZV a nařízení jednou za rok shrnout v místním zpravodaji, vytvořit stručnou brožuru, kde budou všechny OZV a nařízení krátce a stručně

shrnuty, nově přistěhovalým dávat tuto brožuru pro rychlejší zorientování, informovat občany předem o záměru vydat či změnit novou OZV a diskutovat s nimi a probudit větší zájem o dění v obci, např. přívětivějším časem veřejného zasedání zastupitelstva. Doporučení bude předáno vedení obce Strání se snahou o jejich aplikaci do praxe a zlepšení informovanosti občanů obce Strání.

Seznam použitých zdrojů

1. FURKOVÁ, Petra, Lenka MATEJKOVÁ a Šárka ROSOVÁ. *Tvorba obecně závazných vyhlášek: praktický průvodce pro obce*. V Praze: C.H. Beck, 2013. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-470-4.
2. GROSPÍČ, Jiří a Karel SVOBODA. *Místní právní předpisy a jejich tvorba*. Praha: Oeconomica, 2005. ISBN 80-245-0892-3.
3. HENYCH, Václav, POKORNÁ, Lenka, ŠIMŮNEK, Jan, VOPÁLKA, Vladimír, BENEŠOVÁ, Libuše, VESELÝ, Jiří. *Místní orgány a právo*. Praha: Raabe, 1998, 200 s. ISBN 80-902189-3-8.
4. Informace o obci. Stráni.cz [online]. [cit. 2019-03-06]. Dostupné z: <https://www.strani.cz/informace-o-obci/>
5. KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. Praha: Leges, 2012. Praktik (Leges). ISBN 978-80-87576-28-1.
6. KOPECKÝ, Martin. *Právní postavení obcí a krajů – základy komunálního práva*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Právní monografie (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-719-6.
7. KOPECKÝ, Martin. *Zákon o obcích: komentář*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-862-9.
8. KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky*. Praha: Linde, 2000. ISBN 80-7201-202-9.
9. KOUDELKA, Zdeněk. *Obecně závazné vyhlášky: obecná část*. Brno: Masarykova univerzita, 1998. ISBN 80-210-1752-x.
10. KOUDELKA, Zdeněk. *Právní předpisy samosprávy*. 2., aktualiz. a přeprac. vyd. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-690-7
11. KOUDELKA, Zdeněk. *Samospráva*. Praha: Linde, 2007. ISBN 978-80-7201-665-5.
12. KOUDELKA, Zdeněk. *Zákon o obcích (obecní zřízení): komentář: podle stavu k 1.3.2009*. Praha: Linde, 2009. ISBN 978-80-7201-760-7.
13. KRÍŽ, Erich. Rušení předpisů obce v přenesené působnosti. Rok v obci [online]. 2015 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/758-ruseni-predpisu-obce-v-prenese/>

14. METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – obecná část [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2018 [cit. 2019-02-23]. ISBN 978-80-87544-93-8. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim>
15. METODICKÉ DOPORUČENÍ K ČINNOSTI ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ: Tvorba obecně závazných vyhlášek – Úprava daně z nemovitých věcí [online]. Praha: Ministerstvo vnitra, 2018 [cit. 2019-02-23]. ISBN 978-80-86466-92-7. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicke-materialy-k-zakonnym-zmocnenim>
16. NÁLEZ Ústavního soudu Pl. ÚS 1/15. In: . Brno, ročník 2015.
17. NÁLEZ Ústavního soudu Pl. ÚS 30/18. In: . Brno, ročník 2019
18. NÁLEZ Ústavního soudu Pl. ÚS 3/17. In: . Brno, ročník 2017.
19. Nařízení obce Strání č. 1/2012: Nařízení o živnostenském podnikání. In: . Strání, 2012.
20. Obecně závazná vyhláška č. 1/2017: Obecně závazná vyhláška o o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálního odpadu. In: . Strání, 2017.
21. Obecně závazná vyhláška č. 3/2016: Obecně závazná vyhláška o kompostování a způsob využití zeleného kompostu k údržbě a obnově veřejné zeleně na území obce. In: . Strání, 2016.
22. Obecně závazná vyhláška č. 2/2016: Obecně závazná vyhláška o shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů a nakládání se stavebním odpadem na území obce Strání. In: . Strání, 2016.
23. Obecně závazná vyhláška č. 1/2016: Obecně závazná vyhláška o pohybu psů na veřejném prostranství v obci Strání. In: . Strání, 2016.
24. Obecně závazná vyhláška č. 2/2010: Obecně závazná vyhláška o poplatcích v obci Strání. In: . Strání, 2010.
25. Obecně závazná vyhláška č. 1/2015: Obecně závazná vyhláška o podmínkách pro pořádání, průběh a ukončení veřejnosti přístupných sportovních a kulturních podniků, včetně tanečních zábava diskoték a jiných kulturních podniků v rozsahu nezbytném k zajištění veřejného pořádku. In: . Strání, 2015.

26. TURČÍN, Jiří. K zákonným zmocněním k vydávání nařízení obcí. *Ministerstvo vnitra* [online]. 2011, , 273 - 303 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/k-zakonnym-zmocnenim-k-vydavani-narizeni-obci.aspx>
27. Rušení obecně závazné vyhlášky obce. *Rok v obci* [online]. 2015 [cit. 2019-02-24]. Dostupné z: <http://www.rokvobci.cz/zpravy-redaktoru/detail/756-ruseni-obecne-zavazne-vyhlasky/>
28. Ústavní soud zrušil části obecně závazných vyhlášek měst Litvínova a Varnsdorfu zakazující sezení na stavebních částech a předmětech, které k tomu nejsou určeny (tzv. „sedací vyhlášky“). Ústavní soud [online]. Ústavní soud, Brno, TZ 70/2017, 2017, 14.7.2017 [cit. 2019-03-17]. Dostupné z: <https://www.usoud.cz/aktualne/ustavni-soud-zrusil-casti-obecne-zavaznych-vyhlasek-mest-litvinova-a-varnsdorfu-zakazuj/>
29. VEDRAL, Josef. Územní samospráva a obecně závazné vyhlášky. 1. vyd. Praha: Ediční středisko PF UK, 1999, 176 s. ISBN 80-85889-22-6.
30. Veřejný pořádek a bezpečnost. Moderní obec [online]. [cit. 2019-03-23]. Dostupné z: <https://www.moderniobec.cz/verejny-poradek-a-bezpecnost/>
31. ŠIMEK, Lubomír. Obecně závazné vyhlášky obcí: pravidla vydávání, vzory s komentářem. Vyd. 1. [Praha]: C.H. Beck, 2000. 95 s. Edice právních rozhledů; 2. ISBN 80-7179-299-3.

6 Přílohy

6.1 Dotazník pro občany obce Strání

1. Jste:

- muž
- žena

2. Do jaké věkové skupiny patříte?

- 18-25
- 26-35
- 36-55
- 56-75
- 76 a více

3. Jaké je vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- základní
- středoškolské - výuční list
- středoškolské s maturitou
- vyšší odborné
- vysokoškolské

4. Jaký je váš pracovní status?

- student
- zaměstnanec
- OSVČ
- nezaměstnaný
- důchodce - starobní nebo invalidní
- mateřská dovolená

5. Víte, jak se nazývají právní předpisy, které vydává obec?

- ne
- ano, jak?

6. Víte, kde takové předpisy najdete? Pokud ano, jmenujte.

- ne
- ano, kde?

7. Víte, kdy byl vydán poslední právní předpis obce?

- ne
- ano - kdy?

8. Četli jste nějaký právní předpis obce Strání?

- ano
- ne

9. Které z těchto oblastí jsou právními předpisy upraveny? (vyberte libovolné množství oblastí, které jsou podle vás ošetřeny právními předpisy v obci Strání)

- poplatky za hřbitovní místo
- prostituce
- požívání alkoholu na veřejnosti
- údržba chodníků
- hazard
- pořádání veřejných akcí
- noční klid
- tržní řád
- veřejná zeleň
- místní poplatky
- pohyb psů po obci
- komunální odpady

10. Máte pocit, že jsou občané dostatečně informováni o nových právních předpisech obce?

- ano
- ne

11. Jak by obec mohla občany lépe informovat?

12. Kde získáváte informace o dění v obci?

- sociální sítě (Facebook)
- zpravodaj obce
- rozhlas
- vývěsky v obci
- od známých
- jinde - kde?

6.2 Rozhovor – Ondřej Benešík

1. V jakých letech jste byl starosta obce Strání?

Jsem zastupitelem obce Strání od roku 2002 do dnes, starostou jsem byl v letech 2010-2014.

2. Znáte rozdíl mezi obecně závaznou vyhláškou a nařízením? Pokud ano, jaký je?

Ano, OZV musí schvalovat zastupitelstvo, popíše přesný stav věci. Nařízení je přímo směrováno, nemusí být schvalováno zastupitelstvem.

3. Co vás motivovalo k vydávání vyhlášek?

Potíže v obci s podomním prodejem, to byl největší problém, když jsem byl ve vedení obce. Občané si stěžovali, podomní prodejci je obtěžovali, hlavně pro starší lidi to může být nebezpečné, proto jsem se rozhodl zakročit a toto v obci zakázat.

4. S kým jste vydání vyhlášky konzultoval?

- Krajský úřad?** Ano, bylo to konzultováno s krajským úřadem,
- Odborná komise?** Ne, jen zastupitelstvo a rada, odbornou komisi jsme kvůli tomuto problému nezřizovali.
- Veřejnost/občané obce?** Na zastupitelstvu obce ano, zasedání je veřejné a občané měli možnost do těchto debat vstupovat, také podnět přišel od občanů, kteří chodili za mnou za obecní úřad nebo mi telefonovali a prosili mě o řešení

5. Bylo účelem vyhlášky i zvýšení příjmů obce? Povedlo se to? Kolik procent příjmů tvoří příjmy z poplatků v obci?

Ne, příjem do obecního rozpočtu je symbolický, jedná se spíše o regulace než zvýšení příjmů obce, nejsme lázeňské město a nejde nám o znepříjemňování života našich obyvatel.

6. Je problém s placením poplatků? Dostali se občané do dluhů vůči obci?

Ano, kvůli vodnému stočnému, tam se jednalo i o desetitisíce. Řešení záleželo na jednotlivých případech, pokud se jednalo o sociálně slabou rodinu, tak jsme se snažili maximálně vycházet vstřícně, co se týkalo splátek. Dále byl problém s placením za svoz odpadu, mnoho rodin to řešilo přepsáním trvalého bydliště na obecní úřad. Co se týká poplatků za psy a podobně, tam nikdy s placením problém nebyl, spíše velmi výjimečně.

7. Odkud nejčastěji přichází podněty pro přijetí vyhlášek? Co je motivací?

Především konkrétní problémy v obci, stížnosti od občanů, že některé věci nefungují, jak by si přáli, podněty od lidí, telefonáty, snaha o regulaci ke spokojenosti občanů. Chtěli jsme hlavně, aby občané byli spokojeni s životem v naší obci.

8. Jak o nových vyhláškách informujete občany?

Samozřejmě na úřední desce, což je povinné, dále na webových stránkách, kde je také úřední deska, dále jsme vždy informovali v dalším vydání obecního zpravodaje a v době mého působení jsme také rozjeli jako komunikační kanál Facebook, kde jsme o tom ve zkrácené verzi také dávali občanům zprávu.

9. Myslíte, že informovanost občanů je dostatečná? Máte nápad na zlepšení?

Ano, kdo chce, má možnost si informace zjistit, je veřejně dostupný zápis a usnesení zastupitelstva, úřední deska se nachází 2x v obci, dále jsou informace na našich internetových stránkách, myslím, že kdo má zájem, informace si snadno a rychle najde. Celý obecní úřad je také přístupný veřejnosti, není problém, aby se občané dostavili a zeptali se.

6.3 Rozhovor – Pavel Mimochodek

1. V jakých letech jste byl starosta obce Strání?

Byl jsem zastupitel obce Strání od roku 1998 do roku 2014, místostarostou pak v letech 2000 až 2006 a znova pak 2010 až 2014, starostou obce v letech 2006 až 2010.

2. Znáte rozdíl mezi obecně závaznou vyhláškou a nařízením? Pokud ano, jaký je?

Nejsem si úplně jistý, obec Strání vydává jenom vyhlášky. OZV je obecní zákon, nařízení má menší právní účinnost.

3. Co vás motivovalo k vydávání vyhlášek?

Především to pak bylo nastalou situací v obci, kdy bylo třeba řešit nějaký aktuální problém, podle jeho důležitosti. Například když se v obci začalo zvyšovat množství psů a začal být

problém s jejich výkaly v obci, tak bylo zapotřebí vydat OZV, která omezovala pohyb psů v určitých částech obce.

4. S kým jste vydání vyhlášky konzultoval?

a. **Krajský úřad?** Ano, samozřejmě.

b. **Odborná komise?** Ne, obecní úřad neměl odbornou komisi, ale vždy jsme to konzultovali s odborníky na danou problematiku.

c. **Veřejnost/občané obce?** Ano, na veřejných zastupitelstvech

5. Bylo účelem vyhlášky i zvýšení příjmů obce? Povedlo se to? Kolik procent příjmů tvoří příjmy z poplatků v obci?

Není to tak, příjmy z poplatků byly velmi zanedbatelné, bylo to mizivé procento z příjmů.

6. Je problém s placením poplatků? Dostali se občané do dluhů vůči obci?

Nebyl s tím problém, jednalo se o mizivá procenta, ke všemu jsme měli důkladné pracovníky na obecním úřadě, kteří se o to starali, aby lidé pravidelně platili a nedostali se do problémů.

7. Odkud nejčastěji přichází podněty pro přijetí vyhlášek? Co je motivací?

Od občanů, řešili se tím problémy, které postupně přicházeli, jako problém s venčením psů, nebo s podomním prodejem.

8. Jak o nových vyhláškách informujete občany?

Při projednávání na zastupitelstvu, veřejná rada, zpravodaj obce.

9. Myslíte, že informovanost občanů je dostatečná? Máte nápad na zlepšení?

Myslím, že ano. Ale obec mi mohla připomínat stávající vyhlášky, například pravidelně v obecním zpravodaji, lidé postupem času zapomenou, jaké vyhlášky jsou v platnosti.

6.4 Rozhovor Antonín Popelka

1. V jakých letech jste byl starosta obce Strání?

Zastupitel obce jsem od roku 200, ve funkci starosty jsem od roku 2014 do dnes.

2. Znáte rozdíl mezi obecně závaznou vyhláškou a nařízením? Pokud ano, jaký je?

Ano, samozřejmě, že znám, OZV jsou schvalovány vyhlášky, kdežto nařízení stačí když schválí jenom rada obce.

3. Co vás motivovalo k vydávání vyhlášek?

Nic, vyhlášky se snažíme vydávat co nejméně. Teď vyšla nová vyhláška o místních poplatcích, ale to spíš jenom tak pro upřesnění k té staré, vyhlášek se snažíme vydávat co nejméně, nechceme občany zatěžovat. Co má být ošetřeno, už ošetřeno je.

4. S kým jste vydání vyhlášky konzultoval?

a. Krajský úřad? ano

b. Odborná komise? Ne, máme na to tady odborníky, se kterými konzultujeme.

c. Veřejnost/občané obce? Ne, když se to konzultuje s odborníky, kteří se o danou problematiku zajímají.

5. Bylo účelem vyhlášky i zvýšení příjmů obce? Povedlo se to? Kolik procent příjmů tvoří příjmy z poplatků v obci?

Nebylo, procento příjmů z poplatků je velmi zanedbatelné, není to důvod k vydávání vyhlášek, jde spíše o upřesnění, či regulaci.

6. Je problém s placením poplatků? Dostali se občané do dluhů vůči obci?

Procento, není problém s placením, poplatky jsou nízké, jako všude se najdou jedinci, kteří neplatí, ale problém v naší obci to není.

7. Odkud nejčastěji přichází podněty pro přijetí vyhlášek? Co je motivací?

Jak jsem říkal, vyhlášek se snažíme mít co nejméně, vše důležité je ošetřeno zákonem, tím se také lidi mají řídit.

8. Jak o nových vyhláškách informujete občany?

Nové vyhlášky dáváme na vývěsku, samozřejmě také na webové stránky obce, tam lze najít všechny vyhlášky, které jsou platné.

9. Myslíte, že informovanost občanů je dostatečná? Máte nápad na zlepšení?

Myslím, že ano. Kdo má zájem být informován, nemá problém si informace najít. Mám však pocit, že 85 % občanů tato problematika nezajímá, ti teda informováni nejsou, ale je jen na nich, aby se začali zajímat.

6.5 Otázka pro Mariana Jurečku

Obce mohly být více autonomní a práva by se jim mohla přidat, aby jejich právní předpisy nemohlo Ministerstvo vnitra shazovat, především pak bych podpořil samostatnou působnost

obcí v rámci bydlení, aby se obce sami mohli rozhodovat, kolik procent bytů stanoví jako sociální bydlení a jaká bude cena nájmu v rámci Dostupného bydlení.

6.6 Otázka pro Marka Výborného

Jaký máte názor na právní normotvorbu obcí? Jsou pravomoci pro obce dostatečné nebo by se měly změnit?

Obce mají v rámci normotvorby dostatečné pravomoci, nevidím důvod to měnit, problémem je podle mě však informovanost zastupitelů o svých možnostech a pravidlech, jak vyhlášky správně vydávat, tak vidím rezervy.